

ELŐFIZETÉS

HELYRE

Egy évre 24 korona,
Egy hónapra 2 korona

ÁRTEREM

Egy évre 28 korona,
Egy hónapra 3 korona

HIRDETÉS

Egy sorra 20 fillér,
minden következő napra 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült

újságok palotájában.

VIRAGDÉK-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Arad, Nyomda Részvénytársaság.

Társaság.

József Könyvesházat 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 181

Arad, 1915.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, március 27.

Éjjel-nappal támadnak az oroszok a Kárpátokban.

Budapest, március 26. (Hivatalos.) Kárpátokban heves harcok tovább folynak. Ismételt orosz támadásokat úgy nappal, mint éj tolyamán visszavertünk. Általános helyzet változatlan.

Zaleszczykától délre fekvő területen csapataink elfoglaltak tizenegy orosz támaszpontot és több mint ötszáz oroszot elfogtak.

Orosz-lengyelországi és Nyugat-galíciai arcvonalon tüzéségi harc folyik. Sulcjojtól délkeletre fekvő Paradics helység templom tornyát tüzelésünkkel tel kellett gyújtanunk, mert megállapítottuk, hogy ellenséges tüzéségnek megfigyelő állomásul szolgált. Hőfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettesse. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Visszavert orosz támadás

Augustownál.

Berlin, március 26. Nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

A Verduntól délkeletről eső Maas magaslatocon a franciák Combresnál erős támadással megkísérelték állásunk elfoglalását, de kemény tusa után visszavertük őket.

A Hartmannweilerkopfon a harc még tart.

Keleti hadszíntér:

Oroszoknak az Augustowntól keletre levő térszorosok elleni támadását visszavertük. Legfőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A Dardanellák nehéz ütegei még hallgatnak.

Berlin. Egy Konstantinápolyból jött német tiszt a Lokalanzeigerben a következőket írja: A Dardanellák török tüzérel kitűnően lönek. Az eddigi eredményeket közép kaliberű ágyúkkal érték el a páncélosok ellenében, a nehéz ütegek csak ezután fognak komolyan beleszólni a küzdelembe. Az aknamezőkig még nem jutott el egyetlen egy entente hajó sem. Számos rajtett török üteg van, amely még nem is lépett akcióba. (Táviroda.)

A przemysli tizezer.

Arad, március 26.

A fájdalom, a mely Przemysl eleste után fölnyilallott, nem magát a várat siratta. A legtökéletesebben megépített, a hadi technika minden eszközével és a legerősebb ágyúkkal felszerelt erődítés se jelent önmagában stratégiai értéket. Minden várnak védőserege van s annál erősebb, minél komolyabb hivatása van a várnak az ellenség föltartóztatásában. Könnyű volt elképzelni, hogy a przemysli várhoz számottevő emberanyag kapcsolódott, amely a háboruban a mi számunkra elveszett.

Most ennek a veszteségnek a számai is előttünk vannak. Szépítés nélkül, az ország közvéleményének tartozó felelősséggel, nyíltan adja közre a hadvezetőség ezeket a számokat. A várban negyvennégyezer katona volt. Ezek közül tizezer a vár feladását megelőző hősi kirohanásnak esett áldozatul. Mennyi ezek közül a halott s mennyi került sebesülten az oroszok kezébe, nem tudni. Negyvenötezer katonai munkás és hadi célra foglalkoztatott polgári személy volt a przemysli erősség lakója. A várostrom viszontagságai és harcai következtében pedig huszonnyolcezer beteg és sebesült a vár kórházaiban várta a bevonuló orosz sereget.

Nem jelentéktelen számok ezek, amelyek olvastára nehezebbé válik a szomorúság, amely Przemysl elestének első hírére ült a lelkekben. De ha azokat az arányokat tekintjük, a melyekhez a világháború szoktatott bennünket, akkor ép a veszteség nagysága nem tekinthető olyan hatalmasnak. Több milliós seregek birkóznak egymással. A német fogolytáborokban közel egy millió orosz fogoly van s nálunk is háromszázezer-nél több. A régi háborúkban egész hadseregek nem adtak nagyobb számokat, mint a przemysli veszteség-

jelentés. Ma ez a szám katasztrófális veszteséget nem jelent, aminthogy az óriási harcvonal tömegei mellett nem lehet döntő súlya annak az orosz seregnek, amely Przemysl ostromgyűrűje alól felszabadult.

Az első könnyek elhomályosíthaták a látást: most már tiszta tekintettel, mélyebben nézve az események közé, tudjuk, hogy a harcnak a Kárpátok vonalában kell eldőlnie. Az a harc, a przemysli ostrom alatt kifejlődött és Przemysl eleste után is változatlan hevességgel tart, a nélkül, hogy az oroszok példátlan erőfeszítése, minden fogalmat meghaladó emberpazarlása eredményt tudott volna elérni. Mintha a lefegyverzett przemysli katonák ereje hatványozva szállt volna a szorosokat védő katonáink szívébe és karjaiba: oly biztosan és keményen verik vissza a saját holttesteik dombját taposó, gépfegyverekkel kergetett orosz ezredeket és dandárokat.

Mégis, — a przemysli vár harcosai a mieink voltak, s ha egyetlen katonánk sorsa nem közömbös előttünk, nem olvashatjuk megilletődés nélkül azoknak az ezreknek sorsát, a kin ma már az oroszok foglyai, és nem lehet, nem kell palástolnunk a fájdalmat, a melyet az elszánt kirohanásnak áldozatul esett tizezer katona sorsa kelt a szívünkben. A termopilei szoros halálra szánt hős spártai seregének örök dicsőségével egyenlő az övék; azoké, a kik életük árán is véres, hatalmas sebet ütöttek az ostromló seregen, a mely a kiéhezetés ördögével szövetkezve szerezte meg a váron a győzelmet.

Már csak az ellenség hiu kérdése tetszeleg magának Przemysl kapitulációjával. Mi elviseltük, s most, hogy már tudjuk, mennyire nincs jelentőséggel a hadjárat sorsára, meg-

ujak öbízalommal estünk túl a híren. De a przemysli tizezret, a várak védő hősök legvitézibbét, hála és ragyogó dicsőség illeti. Most még a harcok dühnek; ha majd az ünnepeknek eljön az ideje, az ünnepi virágok között a legszebb koszoru veszi körül az ő nevüket és öröktűri haditettöket.

Ujra kezdik a Dardanellák ostromát.

(Száz ezer embert szállít az entente. — Az ostromló hajók megsemmisítése.)

Távtrati tudósítás.

Konstantinápoly, március 26.

Az Athénből érkező táviratok szerint a szövetséges flotta meg akarja ujitani a Dardanellák ostromát. Görögország fővárosában az a vélemény, hogy a törökök az újabb ostromot is vissza fogják venni.

Dörögnek a hajóágyuk.

Páris, március 26. (Rómán át.) A Havas-ügynökség jelenti: A flotta általános támadást intézett a Dardanellák ellen. Reggel tíz óra negyvenöt perckor tíz egységből álló hajóraj lövöldözni kezdte az erődöket és ütegeket. A török haubitzaok és tábori ágyuk hevesen viszonzták a tüzelést. Tizenkét óra huszonöt perckor négy francia páncélos kisebb távolságból tüzet indított az erődökre, amelyek nagy erővel feleltek vissza és gránátjaik számos hajót találtak. Hogy a fortifikációk milyen kárt szenvedtek, azt nem lehetett megállapítani.

A tengerszorosban megsemmisül minden támadó hajó.

Konstantinápoly, március 26. Az Osmanienseer Lloyd kiküldött tudósítója, a következőket jelenti a Dardanellák ostromáról vezetett hadinaplójában:

Március 22. Az aknakutatás még mindig folyik az angolok részéről. Ez a művelet éjjel, világítás nélkül történik és ezért igen sok szerencsétlenség fordul elő. Angol hydroplánok, melyek felderítő szolgálatra indulnak, ma több ízben próbáltak szerencsét, de kitűnő őrségünk mindannyiszor eltávolítja őket.

Az általunk kezdeményezett új háromdörög fényesen bevált. A hajókat beengedjük a tengerszorosba és csak akkor kezdjük meg rettentő hatású tüzelésünket, mikor már ott vannak. Repülőink konstataciókat, hogy az inflexible homokzátonyra jutott és lehetetlen onnan elmozdítani, noha a franciák óriási erőfeszítést tesznek.

A lemnesi admirális megállapította, de hivatalosan nem közölte, hogy az angoloknak és franciáknak az ostrom kezdete óta hétezer halottjuk és ezerszázötven sebesültjük van, nem beszélve a foglyokról. Szombaton formális népszámlálást fognak tartani a csapatok közt, minden jelenlevő nevét és számát feljegyzik, hogy így a hiányokat pontosan konstatahassák. Ezt angol foglyoktól tudjuk.

Repülőink ma jelentik, hogy Lemnosba tegnap negyven csapat szállító hajó érkezett, melyekből összesen mintegy harmincezer ember szállott partra. Az olasz haditudósítók, ma meglátogatták a főhadiszállást és elismerésüket fejezték ki, nagyszerű erődítményeink felett. Az olasz újságírók megállapították, hogy csak néhány erődünk szenvedett károkat, a Dardanellák azonban még mindig megközelíthetetlenek.

A konstantinápolyi lapok ma külön kiadásban jelentek meg és közlik, hogy Görögországban a lemnesi flottabázis ügyében titkokat jelentett be az angol kormány. Gunaris görög miniszterelnök, Eliot athéni követtel, több mint öt óra hosszat tárgyalt ebben az

ügyben. Allitóltag Eliot arra hivatkozott, hogy ezt a kérdést már Venizeloszal elintézte, egyben kijelentette, hogy Görögország a háború után, ezért a legmesszebbmenő rekompenzációt kapja. Az ügy most Konstantin király kezében van.

Ma érkezett Konstantinápolyba, Weisskirchner bécsi polgármesternek, Hilmi pasa utján küldött üdvözlő levele, amelyben a Dardanellák hősie és sikeres ellentállása felett fejezi ki elismerését és üdvözlöli a török katonákat. Ebből az alkalomból úgy az osztrákokat, mint a hős magyarokat pohárköszöntőkkel éltették.

Száz ezer főnyi szárazföldi sereg.

Athén, március 26. Az entente hatalmak most alakítják meg azt a hadsereget, amelylyel a Dardanellákat a szárazföldről akarják megtámadni. Ez a hadsereg száz ezer emberből fog állani. Annak az időpontja, hogy ezt a hadsereget mikor szállítják partra a xeroszi öbölben, még nincs megállapítva.

Szmyrna ostroma.

Krisztiania, március 26. Az Aftenposten jelenti Athénből: Minden ellenhírű állítással szemben tény, hogy Szmyrna legerősebb erődítése a kastraki, teljesen sértetlen. A szmyrnai erődítéseket a törökök az utolsó napokban jelentékenyen megerősítették.

Száz ezer korona kárt okoztak a posztócsalók.

(Jelentés a nyomozásról. — Tizennégy letartóztatás. — Gondatlanság katonai részről.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Budapest, március 26.

A nagy posztócsalás ügyében a budapesti főkapitányság ma a következőket hozta nyilvánosságra a nyomozás eddig befejezett részéről:

— A harctéren küzdő csapataink parancsnokai közül az utóbbi időben többen jelentést tettek a honvédelmi miniszternek a miatt, hogy a csapatok részére küldött és ezek között kiosztott egyenruhák egy részének anyaga nem felel meg a követelményeknek. Ezek az egyenruhák ugyanis selejtes és vékony szövetekből készültek, a használatban csakhamar elrongyolódtak és tönkrementek.

A midőn a honvédelmi miniszter ur ezen súlyos büncselekményről értesült, azonnal utasította a budapesti magyar királyi honvédkerületi parancsnokság ügyészét, hogy ebben a büntető ügyben a nyomozást haladéktalanul indítsa meg; személyesen felkereste a főkapitányt és kérte őt is, hogy a katonaság kiküldöttjeivel együtt a nyomozásban a legnathatósabbban működjön közre és mindazok ellen, akik akár mint tettesek, akár mint részesei, alaposan terhelhetők, az eljárási szabályok alapján a legteljesebb szigorral járjon el.

A nyomozás megindítottán, ennek során csakhamar megállapították, hogy a hasznavehetetlen egyenruhák legnagyobb részben azokból a szövetekből készültek, a melyeket a kereskedők, illetve szállítók a budapesti magyar királyi központi ruharaktárba szállítottak. Az itt megejtett vizsgálat a nyomozás szempontjából igen becses eredményt szolgáltatott.

Miután a szabályok értelmében a szállított anyag a szállító cég jegyzésével látandó el, az ott talált, nemkülönbén a feldolgozás végett egyes cégeknél levő posztóneműek alapos és

szakszerű megvizsgálása után a cégjegyekről könnyű szerrel és kétségtelenül megállapítható volt, hogy kik szállították be a rossz anyagot. Ezen megdönthetetlen bizonyítékok, valamint a nyomozás során beszerzett egyéb nyomós gyanúkok alapján a rendőrség előzetes letartóztatásba helyezte: Bastir Ernő, Neumann László, Váradi S. Béla, Hecht Dezső, Pártos Arthur, Taubes Jenő és Szász Odön kereskedőket, mint a kik a hadsereg részére a rossz minőségű posztót szállították.

Hogy nevezettek ezen büns oseelekményük által a kincstárnak milyen összegű anyagi kárt okoztak, ezt a nyomozás jelen stádiumában még hozzávetőlegesen sem tudjuk megállapítani. Ennek felderítése a könyvszakértők feladata lesz, a kik nevezettek lefoglalt üzleti könyveinek megvizsgálását megkezdették ugyan de ez a munkálat előreláthatólag hosszabb időt fog igénybe venni. Erre vonatkozólag némi tájékozásul szolgáljon a következő érdekes adat.

A nevezettek által szállított anyag egy része feldolgozás alatt van a Nemzeti Egyesült Textilművek Részvénytársaság szabóműhelyében. Itt a múlt héten váratlanul vizsgálat tartatván, az ott talált egész posztóemennyiség alapos és szakszerű vizsgálat alá vétetett. A vizsgálat során kiderült, hogy a Bastir Ernő által szállított és a feldolgozás alatt ott talált 2632.75 méter posztóból rossz minőségű volt 252 méter, a Neuman László által szállított 1635.59 méterből rossz 1049.4 méter, a Várady S. Béla által szállított 8325.2 méterből rossz 3186.4 méter, a Hecht Dezső által szállított 1129.3 méterből rossz 55.4, a Pártos Artur által szállított 3847.2 méterből rossz 1874.6, a Taubes Jenő által szállított 5541.4 méterből rossz 2651.2, a Szász Odön által szállított 113.4 méterből rossz 113.4.

Az itt feldolgozás alatt talált és nevezettek által szállított összesen 23.224.9 méter posztóból eltagadhatatlan rossz minőségűnek találtatott tehát 9182.4 méter. Ha ennek értékét méterenként 11 koronával számítjuk, úgy az ezen az egy helyen talált rossz minőségű áru szállításából a kincstárt ért kár összege több mint 100.000 korona.

A fentebb elősorolt kereskedőkön kívül még előzetes letartóztatásba helyeztük:

Kohn Béla, Ligeti Miklós, Váradi Dezső kereskedőket, Faragó Béla ügynököt, Fenyves Henrik magánhivatalnokot, Riemer Gyula igazgatót és Bóra Jenőné, a kik a fentebb vázolt büncselekményben való részességgel alaposan terhelve vannak.

Ezen nagyobb szabású büntető ügy egyes részleteinek felderítésén, valamint a könyvszakértők által eddigelé beszoigálatott anyag feldolgozásán fáradozunk. Ez a munkánk még pár napot mindenesetre igénybe fog venni. A nyomozás befejezése után az ügyre vonatkozó összes iratokat, bünjeleket az előzetes letartóztatásban levő terheltekkel együtt a budapesti magyar királyi honvédkerületi parancsnokság ügyészének fogjuk átadni.

A nyomozás adatai szerint kétségtelen, hogy a szállított rossz minőségű áruknak az arra illetékes katonai személyek részéről történt átvétele alkalmával súlyos gondatlanságok, vétkei mulasztások történtek. A nyomozat erre vonatkozó adatait, valamint az egyes katonai személyek vétkeességét igazolni látszó bizonyítékainkat minden egyes esetben azonnal közöljük az illetékes katonai bíróság kiküldöttjeivel, akik a szükségesnek mutatózó intézkedéseket a saját hatáskörükben haladéknélkül meg is teszik.

Aradi katonák husvéti cigarettái.

(Az Aradi Közlöny gyűjtése a harc téren levő aradi csapatoknak.)

A szomorúság mellett, amellyel Przemysl fogásába esett hőseink — és köztük annyi derék aradi katonára — gondolunk, ott lobog a bizalom is: a bizalom a Kárpátok falánál harcoló bátrak iránt. Az ő fegyverük élén, az ő erejük nagyságán, kitartásuk szilárdságán mulik — most még jobban érezzük, mint valaha — létünk, sorsunk, jövőnk. És ahogyan aradiak küzdöttek Przemyslben oroszánbátorsággal, ép úgy megtaláljuk az aradi katonákat a Kárpátokat védő embergyűrűben is: háziasszónk vitézei, rettenthetlen huszárijaink csatáznak ott véres és ádáz harcokon sokszoros tulerő ellen.

Ezekhez a hő aradi katonákhoz száll el husvétra üdvözlötünk, ezekre a vitézekre gondolnak most keitőzött bizakodással, erősödött szeretettel, nagy reménységgel és hozzájuk küldjük Arad közönségének apró, figyelmes, szeretettel teljes ajándékát a feltámadás szép ünnepeire. És úgy hisszük, úgy érezzük: velünk együtt hiszi, érzi mindenki, hogy oda kell varázsolnunk az otthonból a meleget, a hangulatot, a színt, az emlékeztetést a derék, nagy küzdelmet vívó harcosaink közé. Az otthon színt, melegét, hangulatát, az otthonlevők

emlékét, ha mással nem: néhány füstkarikás, illatos cigarettával...

Gyűjtésünkre ma a következő adományok érkeztek:

Schelly nővérek	1000	cigaretta
Schäffer Mihályné	500	"
Dr. Kele Gyuláné	500	"
Groier Rudolf	400	"
Rosenzweig Józsefné	400	"
Polez Margitka	300	"
Kubát Katica	250	"
Schiller Anna	250	"
Valent Böske	200	"
Biró Irma	150	"
Terényi Iza	100	"
Balla Frigyes	100	"

Az adományokat kérjük továbbra is az Aradi Közlönyhöz eljuttatni. Amint a gyűjtést befejeztük, a cigarettákat, szivarokat, dohány-nemüket gondosan elcsomagolva és elrendezve utnak indítjuk a harc téren levő aradi katonákhoz. Miután a szállítás teljesen katonai uton történik, semmi kétség nem lehet aziránt, hogy az aradi katonák idejében, gyorsan és pontosan megkapják az Aradi Közlöny hozzájuk küldött szeretetajándék gyűjtését.

Liszt és hús.

(A város és a mészárosok konzorciuma. — Az élelmiszer üzlet bevétel.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 26.

Arad város liszt és hús ellátása állandóan foglalkoztatja a hatóságot és a tanács holnap tartandó ülésén a lisztkérdés és a mészárosokkal történt megállapodás részleteit tárgyalja.

A lisztellátás előkészítése simán megy, csak az okoz most gondot, hogy a rendőrség megállapítása szerint a lisztárusítással foglalkozók olyan horribilis mennyiséget kérnek a rendelkezésre álló készletből, hogy kérésük teljesítése esetén nem négy és fél hónapig, hanem két hónapra se lenne elég a 350 vagon gabona. A rendőrség összeállítása szerint ugyanis 25 lisztkereskedő 4722 métermázsát, 25 sütő 1547 métermázsát, 185 szatócs 989 métermázsát, 10 cukrász 31 métermázsát, 7 kifőző 5 métermázsát, 11 kávémérő 8 métermázsát, 2 mézesbábos 5 métermázsát, összesen 7345 métermázsát, azaz 73 és fél vagon lisztet kérnek két hétre. A tanács ezt tetemesen redukálni fogja. A lisztkereskedők ugyanis a vidéket is ellátják. Falusi szatócsok nagy kvantum lisztet vásárolnak Aradon és erre a város nem kötelezhető. Továbbá a lisztkereskedők által kimutatott összegben a sütők szükségletének egy jó része is bent foglaltatik, mert igen sok pék lisztkereskedőtől vásárol, tehát kétszeresen látná el a város a szükségletet, ha az itt feltüntetett mennyiséget meg is adná.

Igen sokan aggodalommal vannak amiatt, hogy egy újabb kormányrendelet szerint a háztartásokban lévő lisztet be kell jelenteni a rekviráló bizottságnak, amely azt megveszi míg a tanács intézkedése szerint pedig ezt a lisztet nála kell bejelenteni és azt mindenki magának tarthatja meg. Aggodalomra nincs ok, mert csak félreértésről van szó. A kormány csak azt a háztartásokban lévő lisztet fogja rekquirálni, ami akkora mennyiségű, hogy még augusztus hó 15-én túl is elegendő. Amennyi, személyen-

kint és havonként 6 kilogrammot számítva, a háztartásokban szükséges az említett időig, az megtartható, de a tanácsnál bejelentendő.

A husellátás ügye végső fóruma a törvényhatóság közgyűlési kompetenciája alá tartozik, mert mint ismeretes, ő adott felhatalmazást az első állatvásárláshoz szükséges folyószámla hitel felvételéhez. Ezért ma az élelmiszeri bizottság Lócs Rezső helyettes polgármester elnöklésével tartott ülésében a közgyűlés részére előkészítette a város és a mészárosokból megalakult konzorcium szerződését, amely akkor válik jogerőssé, ha a közgyűlés azt jóvá hagyja.

A szerződés lényegesebb intézkedései azok, hogy a bevásárlást Leopold Zsigmond, Habereger György, Gluk Károly, Maszni Mojses és Erdős Ignác állatorvosból álló bizottság eszközli, az állatot a konzorciumban résztvevő mészárosok közpénz fizetés mellett átvessik és a Varjassy Lajos polgármester elnöklésével a város a mészárosok és a kereskedelmi és iparkamara kiküldötteiből álló ármegállapító bizottság szabta árak mellett árusítják. Azok a mészárosok, akiknek még a háború előtti időkből valamilyen polgári intézménnyel husszállításra szerződésük van, minthogy a konzorcionalis árak esetleg magasak lesznek, jogosultak erre szállításokhoz szükséges marhát magánúton megvásárolni, de azt a konzorciumnak kötelesek bejelenteni. Az árak minden mészárosoknál egyenlők lesznek. Aki a megállapodásokat nem tartja be, azt a bevásárló bizottság ezer koronára megbüntetheti és a társulástól kizárhatja. A konzorcium megszüntetése csak a város közgyűlése mondhatja ki.

Az élelmiszeri bizottság ezt a tervet elfogadta és azt javasolja a közgyűlésnek, hogy fogadja el és mondják ki, hogy utólagosan tudomásul vessék azt is, hogy a konzorcium már április elsején megkezdte működését.

A bizottság ülésén Spöner Adolf a városi élelmiszer tiszlet vezetője bejelentette, hogy a március 8-ától március 25-ig 14786 koronát vett be 14200 vevőtől. Tehát az élelmiszer üzlet csupa olyan embernek nyújt normális áron

élelmiszert, aki napi 70—80 fillérért vásárolhat csak egyszerre és így szociális feladatát teljesíti. Ha a napi bevétel a mai átlagos 1000 koronáról négyezer koronára esnék is, az üzlet még fedezné a rossit. A bizottság utasította az üzletvezetőt, hogy a legközelebbi ülésre terjesse be mérlegét.

A félarcu katoná.

(Csodálatos orvosi műtét.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 26.

Az „Orvosi Hetilap” legújabb számában „Lövéses eredetű nagy arcdefektus pótlása” címen igen érdekes műtétről számol be Pólya Jenő dr. főorvos egyetemi tanár. Az eset a következő:

K. J. 25 éves katoná a múlt év augusztus 15-én Szerbiában srápnaltól megsebesült és szeptember 9-én került a Szent István-kórház III. sebészeti osztályára.

A jól fejlett, de nagyon lesoványodott beteg alsóajka és jobb arcfelét teljesen hiányzik. Ugyancsak hiányzik az alsó állkapocsnak egész jobb fele a baloldaltól a metszőfogaktól a második zápfogig terjedő részlet, úgy, hogy az egész alsó állkapocsból csak a baloldali felhágóig és a baloldaltól a második zápfogig terjedő csekély részlete van meg. A felső állcsont fogmedernyulványa jobboldalt teljesen hiányzik és baloldalt a központonál az első pofa-fogig. A srápnal- okozta archiánynak megfelelőleg a szájrés tenyérnyi nyílással tágult ki, amelyben a fogak és az állkapocs részlet szabadon láthatók.

A súlyosan sérült katoná táplálkozása folyékony ételekkel úgy történt, hogy a beteg fekvő helyzetben kanállal csurgatta le torkán a hig eledeit. Beszéde érthetetlen. Érdekes, hogy a beteg a kétségbeesett állapotában is cigarettázott olyanformán, hogy a cigarettát az egyik orrlyukába dugta.

A seb teljes áthamosodása után előbb Szabó József egyetemi magántanár, majd Pólya professzor bravuros műtétet végeztek a sebesültön. Először is alul és felül pótolták a fogakat és a hiányzó állkapocot két rugóval, majd a defektus körüli hely nyak felől határolt részének kiirtása után Pólya tanár a fej jobboldali halánték részéről leoperált bőrlebbent hamos felszínével a szájrégre fordított és így fedte az egész alsó nyak és ajk bőrhiányát.

Az érdekes műtét lefolyása látszólag volt, december 26-ára az összes sebek elsőrangúan gyógyultak. Ez időtől kezdve a beteg rendszeren tud táplálkozni hig és pépes eledelekkel és ami a szanvedélyes dohányosra igen fontos — jobban tud cigarettázni is. A száj nyitása és csukása kifogástalanul megy, a beteg jól táplálkozik és műtét óta meghízott. A bravuros műtét kozmetikai eredménye kitűnő: a beteg arca egészen rendes formát öltött, amit előmozdított az is, hogy a transzplántált fejbőrön sűrű fekete szakáll nőtt. A második defektus helyén lévő hajtalan terület később, ha a haj megnő, annak ráfésülésével teljesen leplezhető lesz. Ha a beteg sapka van, ez a hiány már most is alig látszik. A sebesült vitéz beszéde is teljesen rendes és érthető a műtét óta.

K. J. már a napokban boldogan és hálálkodva el is hagyta a kórházat.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Szintházi műsor:

Szombat: Tiszturak a zárdában, operett, másodszor.

* Tiszturak a zárdában. (Repriz.) Régi melódiák, bájos versek, komikus beállítások, melyek valamikor úgy tetszettek nagyanyáinknak, egy darab 25 év előtti világ a színpadon, egészséges dallamos muzsika, fehér libretto, amelyből még a kétértelműségek is hiányoznak, olyan helyzetek, amelyekben a régi emberek olyan jól tudtak mulatni. Jól esett visszaemlékezni arra az időre, amikor még operett volt az operett a nem malacságokkal felpékelte lopott muzsikával felerezteit bohózat. Szép az emlékezés, de kevesen szeretnek emlékezni még a szép emlékekre is. Kevesen bár, de jól mulattunk azért Barics ötletes álszerzetesén, Járai szép tenorja ma is érvényesült. Pataki átgondolt, komoly játékát, precíz ének-számait szívesen emeljük ki. Szabó Mili, mint mindig, ma is egy csomó frissességet, fiatal-ságot hozott a zárda, a színpad komoly, rideg falai közé. Bájos, hangulatos dalai üdén zengtek vissza a tanterem szürke csendjében. Sok igyekezet, régi szép darab, kevés közönség, ez a mai est képe. (W. K. dr.)

* A színház hírei. Vasárnapi előadások. Vasárnap délután 3 és fél órakor, mérsékelt hely-árrakkal az idény egyik legsikerültebb operettje kerül színre, A Sibill, melynek minden szereplője ugyanaz, mint a rendes esti előadásokon volt: Sz. Rontay Boriska, Pataky Vilma, Győző, Barics, Járai, Polgár stb. Este 7 és fél órakor rendes helyarakkal Szigligeti Ede egyik legjobb népszínműve, A csikós kerül előadásra, a címszerepet Barics játssza, Rózsit Pataky Vilma. Az előadásra nagy gondot fordít a társulat és minden szerep első rendű kézben van. Főbb szereplők Follinuszné, Varnay, Polgár, Delli, Győző, Járai stb. — A Ripacsok. A Vigaszínház nagy sikert aratott énekes bohózat, mely a színészek belső világát tárgyalja, lelkiük melegét, atyai gondoskodását, az egymásért való küzdelmet és lemondást, lesz a legközelebb színre kerülő újdonságok egyike, melyben Varnay, Győző, Polgár, Benkóné játsszák a színészeket. Egy színésznő árván maradt kis leányát játssza Borosnyai Kató, kit a színészek utolsó falatjuk feláldozásával neveltetnek. Egy bankfiu szerepében ügyeskedik Kertész, ki a kis-leányt megszökteti és ezzel fájó, gyógyíthatatlan sebet üt a színészek szívére. A hangulat majd derűs, majd szomorú, de minden képen érdekes és a közönség figyelmét folytonosan leköti. A Néma asszony klasszikus énekes bohózat lesz a másik újdonság, melyben a címszerepet L. Kiss Mariska játssza, a ki születésétől fogva néma, de három ügyes orvos professzornak sikerül őt megszólaltatni. E perctől aztán annyit beszél, hogy a környezete belesikettül, a mi rendkívül mulatságos helyzetet teremt. A három groteszk orvos szerepét Győző, Polgár, Virág játsszák, a többi szereplők K. Pongrác Matild, Kiss Miklós, Herold. — Királyért és hazáért énekes dialóg, melyben Pataky Vilma és Barics Gyula játsszák. A kiss zenei apróság egy a harciéren megsebesült katonatiszt tragédiáját mutatja be hangulatos képben.

* A szökött katoná. (Szigligeti népszínműve az Apollóban.) Szombaton mutatja be az aradi Apolló-színház a legujabb magyar filmet: Szigligeti Ede híres népszínművét: A szökött katonát. Amilyen értékes maga a népszínmű, épp olyan kiváló a film is. Az első jelenettől az utolsóig, nemcsak hogy ragaszkodik a remekműhöz, amelyből készült, hanem azoknak a részeknek, amelyeknek színpadra hozzatalát a színpad technikája nem engedi meg, tökéletesen és élethűen hozza a közönség elé. Vannak a filmben olyan jelenetek és felvételek, amelyek népszerűségben legkiválóbb festőink művei mellé állíthatók, viszont a film más részei, mint drámai jelenetek vehetik fel a versenyt bátran a legjobban sikerült külföldi filmekkel. A bikaviadali jelenete, amely a Hortobágyon készült, festőies s amellett igen érdekes s a Zrinyi-kávéház rekonstrukciója is beleragad bennünk az ötvenes évek keserűen vig hangulatába. 3

* Az apacstivornya. (Nagy vigjáték-sláger az Urániában.) Möller Károly gazdag és jónevű fiatalember, aki nagynénje gondos felügyelete alatt áll, s még egyszer sem kóstolt bele az éjszaka gyönyörűségeibe. Végre is azonban megunja ezt a szerzetesi életmódot és elhatározza, hogy résztvesz a legközelebbi karneválon. Möller Károlynak ebből az elhatározásából keletkezik az a mesteri leleménnyel összeállított kacagtató bohózat, melyet ma mutat be a színház. Apacsnak öltözve megy el a mulatságra, de öltözködés közben nénye meglepi és gyilkost gyanítva rendőrért küld, hatalmas bonyodalom keletkezik, melyet még fokoz egy igazi apacs megjelenése, dilemma elé állítván a rend őrét, hogy kit is fogjon el, elfogja tehát mind a kettőt, de mindjárt szabadon is kell eresztenie, amikor a farsangi tréfa kiderül. — „Viharkissasszony“, Dorrit Weichsler film legközelebb az Urániában. 5

Aradi bankigazgatók a Pénzügyi Központ előkészítésén.

(Értekezlet a pénzügyminisztériumban. — Tisza és Teleszky a vidék hiteligényeiről.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 26.

Írtunk már arról, hogy a kormány a legközelebbi időben egy pénzügyi központot létesít. Mint most beavatott helyről értesülünk, az ügy a megvalósulás stádiumához közeledik. A pénzügyi központ ügyében e hó huszonötödikén a pénzügyminisztériumban nagy értekezlet volt, amelyen több nagy és előkelő fővárosi, továbbá háromszáznál több vidéki pénzügyi képviselője vett részt.

A kezdeményezést maga Tisza István gróf kormányelnök és Teleszky János pénzügyminiszter vették kezükbe, ami teljes garanciát nyújt arra nézve, hogy az üdvös terv, amelynek főcélja Magyarország hiteléletének megerősítése, mielőbb testté fog válni. A pénzügyi központot a nyilvánosságra jutott tervezet szerint szövetkezeti alapon létesítik s létesítéséhez a magyar királyi kormány százhuszonöt millió korona tőkével járulna hozzá, mely összeg oly imponáns, hogy egymagában elég lesz főképp a vidék hiteligényeit kielégíteni.

Tisza István gróf miniszterelnök majdnem egy óra hosszáig tartó érdekes előadásban hangsúlyozta a tervbe vett nagyszabású pénzügyi központ létesítésének szükségességét. A miniszterelnök szakszerű előadása a hallgatók nagy rokonszenvvel és tetszésével találkozott s azokat teljesen meggyőzte. Utána Teleszky János pénzügyminiszter ajánlotta meleg szavakban a hazai, főképp azonban a vidéki pénzügyi központok vezetőinek az eszme felkarolását. Mint megbízható forrásból értesülünk, a jövő hó elején ez ügyben a fővárosban országos ankétet fognak tartani, amely a kivitel részleteit állapítja meg. Aradról a fontos értekezleten Ottenberg Tivadar udvari tanácsos, az Aradi Első Takarékpénztár vezérigazgatója, Heinrich Sándor, az Arad-Csánádi Takarékpénztár, Ring Géza, az Aradmegyei Takarékpénztár, Nattland Bernát, az Aradi Polgári Takarékpénztár és Hehs Béla, az Aradi Ipar és Népbank vezérigazgatója vettek részt.

Ezzel kapcsolatosan közlik velünk, hogy a fővárosban a vidéki pénzügyi központok bevonásával megtartott nagy értekezleten egy újabb hadiközlöny kibocsátásáról szó nem esett és így mindazok a hírek, amelyek ezzel összefüggően kerültek forgalomba, a tényeknek egyáltalán nem felelnek meg. Az értekezleten egyébről, mint a fentemlített pénzügyi központról, szó sem esett.

Két millió harcképtelen orosz katona. (Bulgária és Oroszország konstantinápolyi tervel.)

Távíráti tudósítás.

Bukarest, március 26.

Románia közvéleményét még az érdekelt nagyhatalmaknál is jobban izgatja Bulgária magatartása, amelyről nap-nap után a legellen-tetesebb hírek kerülnek forgalomba.

A „Seara“ című újság most a következő szófiai jelentést közli:

A hármas entente, amely oly bizonyos a maga győzelmében a legelkeseredettebb erőfeszítéseket tette, hogy a kis Bulgáriát megnyerje a maga részére. Mindezen kísérletek azonban ezuttal is eredménytelenek maradtak. Az entente az enos-midiai határvonalat akarta Bulgáriának átengedni, amely azonban idegen terület és éppen ezért volt oly adakozó kedvében az entente. Ennek a török területnek az átengedése ellenében Bulgária köteles lett volna két orosz hadtestnek Burgasznál való kihajózását megengedni. Ezek a csapatok asután Thrákián át vonultak volna Konstantinápoly felé. Bulgáriának magának nem is kellett volna akcióba lépnie, sőt a látszat kedvéért, az ajánlat szerint még tiltakozhatott volna is az orosz erőszakosság ellen.

Bulgária a világ előtt azt állíthatta volna, hogy az oroszok partraszállását nem tudta megakadályozni. Radoslawow miniszterelnök azonban ezt a gyalázatos ajánlatot felháborodással utasította el magától.

A bolgár lapok kijelentik, hogy Bulgária, semlegességének erőszakos megsértése ellen fegyverrel a kezében tiltakoznék.

Szófiából jelentik: Egy amerikai újságíró, aki nemrég Szentpétervárott tartózkodott, azt olvasta az orosz újságokban, hogy Bulgáriában rettenetes forradalom tört ki. Személyesen jött tehát Szófiába, hogy a forradalmat lássa és miután ez nem sikerült neki, a „Kambana“ című lap szerkesztőségében érdeklődött a hír valósága iránt. Miután az amerikai újságíró meggyőződött róla, hogy egész Bulgáriában nyugalom uralkodik, fordított egyet a helyzeten és a következőket beszélt el az oroszországi állapotokról:

— Oroszországban ezújszerint két millió harcképtelen katona van. Oroszország teljesen képtelen már egy tejedetesebb fronton offenzívába lépni. Tudomása szerint a franciák még jobban ki vannak merülve. A legnagyobb csodálat hangján beszélt arról, amit Németországban látott. Ott négy millió kitűnően kiképzett katona áll készen, hogy minden pillanatban a frontra induljon. Ausztria-Magyarország is nagy erők fölött rendelkezik még.

Az amerikai újságíró azután kijelentette, hogy bár ő barátja az oroszoknak, mégis kötelességének tartja a bolgárok tudomására adni, hogy nem számíthatnak az oroszok és szövetségeseik győzelmére. A győzelmet a központi hatalmak fogják kivívni.

A Szófiában megjelenő „Kambana“, amelynek jó összeköttetései vannak, a következőket írja:

— Tárgyalások voltak folyamatban a Románia és Bulgária között függőben lévő nagy napikérdések elintézése céljából. A tárgyalások a legjobb uo haladtak, azonban az oroszok és bukaresti csatlósai intrikái által meghiúsultak. Sőt Bulgária bukaresti követe is álitólag egy gyékényen áru az oroszokkal. A megegyezést úgy Bukarestben, mint Szófiában őszintén óhajtották és azt csak a moszkoviták mesterkedései akadályozták meg.

Százezer ember védte Przemyslt.

(Hivatalos kimutatás a kapitulált erősség csapatairól. — Tizezren estek el az utolsó kirohanásban.)

Távirati tudósítás.

Budapest—Bécs március 26.

A sajtóhadiszállásról jelentik: Przemysl elestéről szóló orosz jelentések egyes téves adatainak cáfolatára hitelesen megállapítják a következőket: Przemysl romjait, a várparancsnokhoz felsőbb helyről érkezett parancsra, az ellenséggel való minden előzetes tárgyalás nélkül Kuzmanek gyalogsági tábornok minden hadiszer alapos elpusztítása után átadta az ellenségnek. A várát védelmező személyzet az ostrom utolsó hetében negyvennégyezer emberből állt. Ezek közt gyalogos, tüzér és kétharmad részben népfölkelő katonák voltak. Fogságba azonban már ez a 44.000 ember nem jutott, mert számukból levonandó a március 19-iki utolsó kirohanás tizezer főnyi vesztesége. Przemyslben volt továbbá negyvenötezer hadiszolgálatot teljesítő munkás, kocsis, loápoló, vasutas és távirtdász, végül huszonnyolcezer beteg és sebesült a kórházakban. A várban volt ezerötven különféle kaliberű ágyú, a melyek többnyire régi típusúak voltak, valamennyit felrobbantottak. Március 22-re virradó éjszakan — miután az ágyúk már föl voltak robbantva — az orosz támadásokat csak gyalogsággal és gépfegyverekkel védte ki és szorította vissza a vár védőserege.

Mint ebből a hivatalos jellegű közlésből látható, a várban a legutóbbi kirohanásig

száztizenhátezer főnyi védő és védelmi szolgálatot végző csapat volt.

Kuzmanek utolsó parancsa.

Stockholm, március 26. Pétervárról jelentik az Aftonbladetnek:

Przemysl parancsnoka március hó 18-án, az utolsó hősi kitörése előtt kiadott utolsó parancsa így hangzott:

Katonák! Félasztendeje állunk ellen mi és szeretett hazánk valamennyi nemzetiségének fiai az ellenségnek, fáradhatatlanul. Isten segítségével és vitézségekkel sikerült nekem a várat megvédelmezni, dacolva az ellenség támadásaival, dacolva a hideggel és nélkülözésekkel. A legteljesebb mértékben kiérdemelték legfőbb hadurunk köszönését és elismerését és a haza köszönését és háláját, valamint az ellenség nagyabecsülését. Ezek szíve dobog értekek és visszatartott lélekzettel milliók várnak újat tőletek. Utolsó parancsomat írom most. Hadseregünk és hazánk becsülete követeli ezt. Épp ezért, valamennyien, akik Przemysl védői vagytok, kell, hogy egy gondolattól vezéreltetsetek: Előre, mindig csak előre! Katonák! Meg kell semmisíteni mindent, a mi utatokban áll. Élelmiszerünk utolsó adagját szétszórtottuk. Az ország és a magunk becsülete tiltja, hogy a kemény, becsületes és győzelmes harcok után könnyű szákmánya legyünk az ellenségnek. Meg kell tennünk az utolsó kísérletet, hogy utat törjünk magunknak.

Orosz hazugságok Przemysl hőseiről.

Bécs. A sajtóhadiszállásról jelentik: A sajtóhadiszállás gyalázatos rágalomnak jelenti ki orosz jelentéseknek azt az állítását, hogy az elfogott osztrák-magyar katonák a hátukon vannak megsebesítve, mert tisztjeik revolverrel kergetik őket ostromra. Minden emberünk lelkesedve, hősiesen küzd, csak az oroszoknál szokás a katonákat gépfegyverrel rohamra kergetni.

Román lapok a kapitulációról.

Bukarest. A bukaresti sajtó, egy-két lármásabb organumot kivéve általában higgadt hangon foglalkozik Przemysl elestével, amelynek nem tulajdonít különösebb jelentőséget. A lapok közlik a petrogradi hivatalos jelentést, amely egymagában véve is dicséret Przemysl hősi helyőrségére.

Egy másik petrogradi jelentés, amelyet a román sajtó szintén publikál, ezeket mondja:

— A przemysli foglyok elmondják, hogy már napok óta nagy élelmiszerhiány mutatkozott a várban, ami az összes élelmiszerek kifogyása miatt végül is tűrhetelenné vált. A tisztiek lovain kívül más állatok már nem voltak láthatók a várban. A katonák csak konzerveket ettek. Kenyér egyáltalán nem volt. Mindez arra kényszerítette a helyőrséget, hogy feladja a várat. Amint diplomáciai forrásból jelentik, az osztrák-magyar csapatok a vár átadása előtt az összes ágyúkat és muniókat elpusztították, hogy az az oroszok kezébe ne kerüljön.

A román kormány hivatalos lapja, a *Vitörul* megállapítja, hogy a przemysli helyőrség a véres harcok hosszú sora után adta meg magát az oroszoknak. A felszabadult orosz erők esetleges előnyomulását Krakó felé megfogja nehezíteni az a körülmény, hogy ezeknek a csapatoknak meg kell mérkőzniük a Krakótól délkeletre és a Délkelet-Lengyelországban álló osztrák-magyar csapatokkal, e tekintetben attól, hogy a németek egy sziléziai orosz invázió megakadályozása céljából, ismert gyorsaságukkal fognak csapatokat koncentrálni az osztrák határra. Még kérdés, hogy milyen befolyással lesz Przemysl kapitulációja a Visutól északra folyó hadműveletekre? Itt Hindenburg egy Fabius Cunctator temporamentumával haladt előre. Vajon a przemysli orosz siker nem fogja-e arra indítani, hogy akcióját akarata ellenére meggyorsítsa?

A következő napok világosságot hoznak majd Przemysl elestének következményeire.

Przemysl elestének politikai hatásai.

Berlin, március 26. A „Frankfurter Zeitung” jól informált berlini levelezője írja: Most már el lehet mondani, hogy a diplomáciai és katonai körökben már hetek óta nem volt titok, hogy Przemysl az élelmiszerhiány miatt már nem tartható sokáig. Ugy számítottak, hogy a galíciai vár március 15 és 31-ike közt lesz kénytelen kapitulálni. Az a tény, hogy Przemysl elestével számoltak, biztosítéka annak, hogy kellő időben mérlegelték az esetet és Przemysl kapitulációjának nem csak katonai, hanem politikai hatásával szemben is megfontolták a megfelelő intézkedéseket. A külföldnek azokon a helyein, ahol most látszólag meglepődnek Przemysl elestén, voltaképpen nem esodálkoznak

azon, hanem úgy számolnak az esettel, mint olyan faktorról, amely a hadviselő és semleges államok közt felmerült.

Przemysl polgári lakossága.

Krakó, március 26. A Kurier Viedemski Czajkovszky László dr., reichsrathi képviselőtől a Langyel Klub elnökhelyettesétől, aki a Przemysli kerület főnöke volt, és évtizedekig ügyvédi gyakorlatot folytatott Przemyslben, cikket közöl, amely a következő új részletet mondja el Przemyslről:

— Az ostrom alatt a várban tartózkodott Fischer római katolikus püspök és a segéd-püspöke, Lekavszky apát, Czechovics görög-katolikus püspök és segédpüspöke, Volosinszky és dékánja, Podolinszky. A hatóságok közül a kerületi kapitányság vezetője, Zalevszky dr., és a kerületi kapitány, Karaszinszky maradtak a városban, akik a városi közigazgatást is irányították és úgy a város polgári lakosságára, mint a várkerülethez tartozó negyvenkét községre gondot viselnek.

Az érintkezés a várral, a melyet ez előtt az aviatikusok tartottak fenn, az utolsó időben majdnem teljesen megszakadt. Legutóbb gyakran jelentek meg orosz repülőgépek a város felett és gránátokat dobtak le. Az ostrom egész tartama alatt nyugalom uralkodott a városban és az életet a lehetőség szerint a rendes mederben tartották meg. Az iskolák legnagyobb részét nyitva voltak. A szegény lakosság népkonyhán étkezett, a melyeket a gazdagabb polgári elem tartott fenn. Az ostrom ideje alatt az élelmiszerek ára természetesen magasra szökött. Czajkovszky dr. értesítése szerint egy tojás 1 korona 50 fillérbe került, egy liter tejért 2 koronát, egy káposztáért 6 koronát, egy méter mázsa burgonyáért pedig 60 koronát kellett fizetni.

Hat hónapi ellentállás.

Genf, március 26. Hevré igen meleg elismeréssel emlékezik meg Przemysl védőiről akiknek hősiességükért üdvözlését küldi. Bevallja, hogy egész Franciaország nagy meglepetéssel látta, hogy a vár hat hónapig ellentállást tud kifejteni. Kuzmanek tábornok elsőrangú várparancsnok és csapatfőnök, akit vasatart és vasóköll jelleméz. A vár előtt lövészárkokat esínáltatott és mindenkor okos ellenzívára törekedett. Antwerpen, Maubeuge, Lüttich és Namur gyors eleste után Przemysl kitartása csodálatot érdemel. A győzők teljes elismeréssel hajolnak meg a vitéz helyőrség és parancsnoka előtt, mert az ellenségnek is csodálják.

Kitüntetett aradi huszáriszték. Az aradi tizenkettes huszárezredben, amelynek bámulatos vitézi tetteiről többször írt az Aradi Közlöny, az uralkodó újabban ismét több vitéz huszártisztet tüntetett ki. Az ellenséggel szemben vitéz magatartásukért a király a signum laudist adományozta Madarász József, Sassy-Dobray István és Jaut Rezső 13. huszárezredbeli főhadnagyoknak és Hosvay Lajos 15. huszárezredbeli főhadnagynak, aki most szintén a tizenkettes huszároknál teljesít szolgálatot. Megkapta a signum laudist Erdélyi Kornél 12. huszárezredbeli tartalékos huszárhadnagy is, továbbá a kieszantmiklósi hetes lovaglótüzéreknek szolgáló Stuchlik Imre tüzérhadnagy is.

Mindennapi érdekességek.

(A menekülő tisztviselők napidijai. — Mennyit jövedelmez az evés, a betegség és a halál? — A béke márványlapjai.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 26.

A kormány tudvalevőleg hónapokkal ezelőtt rendeletben utasította a köztisztviselőket arra: milyen magatartást tanúsítsanak akkor, ha ellenség közeledik lakóhelyükhöz? A miniszterium azonban nemcsak arra számít, hogy a hivatalnokok megmaradhatnak az ellenség által megszállott területen, hanem arra is gondol, hogy egy nagy városból kénytelenek elmenekülni a tisztviselők. A minisztertanács — mint a legilletékesebb helyről közlik nekünk — most foglalkozott ezzel a kérdéssel és legközelebb kiadandó rendeletben a következőket fogja közölni a köztisztviselőkkel: 1. Ha az alkalmazott hivatali székhelyét fölöttes hatóságának utasítására hagyja el és más városba megy, joga van utazási költségeket számítani és a székhelyén kívül töltött napokra napidij jár neki. A család számára is számíthat utiköltséget és a hivatalnok mindaddig napidiját is számíthat, amíg családjától kényszerűségből el van választva. 2. Ha fölöttes hatóságának utasítása nélkül távozik el, csak úgy számíthat napidiját és költséget, ha az illetékes miniszterium utólag megállapítja, hogy okvetlen el kellett-e távoznia? 3. Csak a szorosan vett utazási költségek számíthatók föl és a család után csak akkor szabad költségeket számítani, ha tényleg elmegy a családdal. 4. Ha a hivatalnok újratartozkodási helyét is fenyegeti az ellenség, joga van más helyre költözni és a rendes díjakat felszámítani.

Most adják ki a részvénytársaságok a múlt évi mérlegüket, amelyből kitűnik, hogy veszteséggel, vagy nyereséggel zárták-e le az 1914. esztendő? Egészen véletlenül ugyanazon a napon jelent meg három budapesti részvénytársaság mérlege, amely gondolatban elkíséri az embert a bölcsőtől a sírig. A három intézet: a Budapesti Általános Tejesarnok, a Liget-szanatórium és az Első Magyar Szállítási Vállalat (az Entreprise de pompes funébrés) a legelső budapesti temetkezési vállalat.

A Budapesti Általános Tejesarnoknak teljes bevétel volt az 1914. esztendőben egymillió korona, amiből a költségek levonásával tiszta jövedelem maradt: nyolcvanháromezer korona.

A Liget-szanatórium múlt évi összes bevétel háromszázharminchatezer korona volt, amiből kilencvenkétezer korona tiszta nyereség maradt.

Az Entreprise de pompes funébrés összes bevétel az elmúlt esztendőben hatszázhatvan koronára rugott, amiből tiszta jövedelem kilencvenháromezer korona mutatkozik. A részvénytársaság nyolc percent osztalékot fizet. Ugyanannyi volt az osztalék az 1913. esztendőben is.

Még senki se tudja, hogy mikor ér véget a háború és mikor kötik meg azt a békét, amely után az összes háborús nemzetek epedve várakoznak. Még nem ismerjük a békekötés időjét és egy salzburgi óg már is üzleti célra akarja felhasználni az eljövendő szent békekötés megkötésének időpontját.

Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara ugyanis ma körlevelet kapott a Parsch faluban lakozó „Salzburger Marmorwerke” tulajdonosától, aki a levélhez a bányája leírását tartalmazó illusztrált könyvecskét is mellékelte. A körlevelében azt mondja az élelmes bányatulajdonos, hogy valószínűleg hamarosan megkötjük a békét ellenségeinkkel és a békekötés napját, meg az egyes ütközetek helyét megörökítendő bizonyára sok márványtáblára lesz szüksége a lakosoknak. Kéri a kamarát: ajánlja

az 6 márványtáblát ezekre a élokra, mert márványa rendkívül tartós. Azt hisszük: Arad minden polgára vásárolna egy-egy márványtáblát, ha ezzel sieltetni tudná a békekötést. Mindenki: — az élelmiszerkereskedők kivételével.

Nők a harcvonal mögött

— Anyák, feleségek, menyasszonyok. — A háború tragédiái és szerelmi idűljei. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 26.

Aki beutazza most Galiciát és a kárpáti haroteret, a front mögött asszonyokat és leányokat talál, akik férjüket, vagy vőlegényüket keresik. Nőket, akik elhagyták kényelmes otthonukat és most szenvednek, tűrnek, nélkülöznek, ahogy csak asszonyok tudnak és mindent azért, mert szerettek — és végül legtöbb-ször oélhoz is érnek.

Egy hazatért tiszt mesélt ezekről a hőselkü asszonyokról:

— A Kárpátokban találkoztam velük először. A hosszú katonavonat egy kis állomáson vesztegelt. A százados, aki a vonat parancsnoka volt, épen egy izgalmas szorongóhamot beszélt el, amikor egy asszony belépett a kupéba. Ha másvalaki merészt volna belépni a szűk kupéba, ahol már több, mint negyven órája szorongtunk, ridegen kiutasítottuk volna. Ezuttal mindannyian hallgattunk. Az egyik kezében nagy táská volt, a másikban terjedelmes hátizsák. Az arca kissé kipirult a súlyos podgyásztól és a szél a homlokára borzolta a szőke haját. A mellettem ülő főhadnagy, aki az előbb még szenvedélyesen így kiáltott fel: „A háború nagyzerű! csupa férfi, csupa szakáll és csak fegyverek” — most elsőnek ugrott fel, összeütötte a sarkantyuját és segíteni akart a fiatal asszonynak. Az asszony köszönő pillantással visszautasította a segítséget és nagynehezen elhelyezte a podgyását a hátlóban. Aztán csendesen leült. Mindnyájan egymásra néztünk; egyik a másikatól kérdezte halkan: „Ki ez? Egy tanítónő, egy postás-kisasszony, aki visszatér a lakhelyére.” Akaratlanul is mindnyájan őt néztük. Ő érezte és szenvedett alatta.

— Százados ur, — mondtam, hogy másra tereljem a figyelmet — milyen ezredek vettek részt abban a harcban, amelyről az imént beszélt?

A százados egyenként megnevezte. A szembenülő asszony figyelni kezdett; hirtelen hevesen a szavába vágott:

— Az ... számú ezred is ott volt? Ön ismeri az ezredet, százados ur? Az uram is ott szolgált, W. főhadnagy.

A szeretetreméltó százados mindent elmondott, amit az ezredről tudott, sőt azt híszem, jámbor hazugságból még hozzá is tett valamit, hogy megnyugtassa az asszonyt.

Egy kis városkából jött, Salzburg mellől. A háború kezdetén az ura, magasabb hivatalnok, bevonult és mindjárt a frontra került. Később megbetegedett és nem volt szabad meglátogatnia. Alig gyógyult meg, újból a frontra jutott. Sokáig nem kapott róla hírt, míg néhány héttel ezelőtt levelezőlap jött a férjéről, amelyben közölte vele, hogy egészséges, csak a hideg miatt szenved sokat. Ellenálhatatlan vágy fogta meg, hogy viszontlássa az urát és mindjárt el is határozta, hogy nem nyugszik addig, amíg meg nem találja. Hogyan fogja a szándékot keresztülvinni, arról sejtélmé sem volt, de nem is tördődött vele. Sikerülni fog — gondolta magában. És elutazott.

Kezdetben nem is volt nehéz. De a hálorus terület közelében elkezdődtek az akadályok. Mindenekelőtt elhagyta a sok kottert. Csak meleg ruhát vitt ura számára és téstákat, amiket maga sütött a amiket ő úgy szeretett. Állomásra állomásra könyörögve kérte a parancsnokokat, hogy engedjék tovább utazni. Az egyik parancsnok könyörtelenül nemet mondott. Minden hivatalnokot megostromolt, az állomásfőnöktől az utolsó szakaszvezetőig — hiába, a parancsnoké volt a döntő szó. Aztán elmesélte, milyen lelkiállapotban volt, amikor a vonat elrobogott előtte, sokáig nézett utána, mikor már látni se lehetett. Visszafordulni nem tudott, néhány napig ott maradt a nyomorult fészekben. Mindig újra és újra kiment az állomáshoz, nappal is, éjszaka is, míg egyszer végre sikerült egy olyan vonatparancsnokot találni, aki hajlandó volt magával vinni. És most, ugye, már nem lehetett messzire az urától?... Lázban égett a kekeny, finom arc, amikor erről beszélt.

Aztán még sokáig együtt utaztunk a fiatal asszonnyal. Jablonicánál elbucszott tőlünk.

Később a Kárpátokban és Galiciában gyakran találkoztam ilyen asszonyokkal. Galicia egyik kis városában sokáig táborozott egy ezredünk. Szigorúan meg volt tiltva, hogy a tiszteket feleségeik meglátogassák. De voltak olyan asszonyok — akik mitsem tudtak erről a tilomról! És mit tegyen az a főhadnagy, akinek egy szép napon megérkezik a felesége? Azonnal küldje vissza? Ez csak nem illik. Így átváltozott az asszony a városka szeretetreméltó papjának egyik rokonává, akit a főhadnagy, mint hívó lélek, gyakran felkeresett. De a sor-nak különös játékaik vannak. A főhadnagyot elhelyezték feljebb északra és minthogy a feleségét nem akarta magára hagyni, egyszerűen magával vitte a „pap rokonát” a főtisztelendő ur István nevében áldását adja rájuk.

Láttam egy menyasszonyt, aki súlyosan sebesült vőlegényét kereste fel a kórházban, egy testvért, aki bátyjához utazott a frontra és utközben menyasszony lett. Mindez olyan derűs, barátságos. És minden, amiből szeretet árad ki, olyan mélyen meghatja az embert ebben a véres háboruban.

De legjobban meghatott az az anya, akivel találkoztam. A hatvan évhez közel volt már. Egyetlen fia a harotéren volt és már hetek óta nem kapott tőle hírt. Napok óta utazott már azzal a kínzó kérdéssel vajjon éle még és csak róla beszélt, a gyerekkoráról, az állásáról és hogy milyen lelkesedéssel indult a háboruba. Büszke volt rá, mert eztet vitézségi érmet kapott, de a büszkeség mögött ott rejtőztek a könyvek... Szegény anyák, nekik kell most a legtöbbet szenvedniök...

Mikor hazautaztam, egy ilyen anya mellett ültem a vonaton. A fiához utazott, viszont akarta látni és szívesen eltűrt minden fáradalmat, csak hogy karjaiba zárhassa. De későn jött. Egy korábbi ütközetben a fiu elszett. És az anya most vitte vissza mindazt a sok holmit, amit szerető szívvel a fiának szánt.

Mikor Mármaroszigeten kiszálltam a kocsiából, amely Kolomeából hozott, tanuja voltam a következő esztnek: Egy fiatal asszonyka jött Magyarországra egyik kis városából és a férjéhez utazott a frontra. És épen, amikor be akart szállni abba a vonatba, amely észak felé vitte, az ura felé, egy szembejövő mozdony elgázolta és megölte. Röviddel a szerencsétlenség előtt ezt mondta nekünk:

— A férjem nem is tudja, hogy felkeresem. A házasságunk évfordulójára akartam meglepni.

Nem tudják áttörni az oroszok a kárpáti frontot

(Duklánál nagy erősítésekkel támadnak. — Ossowiec ostroma.)

Távirati tudósítás.

Budapest—Bécs, március 26.

A Neue Freie Presse jelenti: Az oroszok a kárpáti frontot sehol sem tudták áttörni. Csapatunk a tulerő ellen mindenütt helyt állanak. A lupkowi fronton tegnap három nehéz ágyut zsákmányoltunk az oroszoktól.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: A Duklánál felújult harcokban az oroszok erősítésekkel támadnak. Sztropkóban és Giraltban éjjel hallani az ágyudörgést. Az oroszok veszteségei igen nagyok.

Bécs. A százötven kilométeres kárpáti harc számos kisebb csatára szakadozott. Nehéz eldönteni, hogy a csaták közül melyik a legfontosabb. Ez attól függ, hogy az oroszok hol fogják a legnagyobb erőfeszítést kifejteni.

Óriási csaták a Kárpátokban.

Milanó, március 26. A Secolo jelenti, hogy a Kárpátokban folyó csaták, amelyek eddig is óriási méretűek voltak, most nagyságuk és hevességük folytán a világtörténelem legszörnyűbb csatái lettek. Az orosz és osztrák-magyar csapatok egyaránt példátlan szívóssággal és macakassággal igyekeznek megvalósítani terveiket. Az oroszok két-három nap alatt valóságos fiókhadsereggel szaporították csapataikat és csak ezek segítségével tudták biztosítani a nyugati kárpáti szakaszban az egész fronton fölvetett vehemens támadást. A csata kimenetele még nem látható tisztán. Valószínű, hogy az egész fronton aránylag rövid idő alatt nem fog eldőlni a csata sorsa és pár napon belül legfeljebb egyiket magaslat birtoka fog tisztázódni és ezzel együtt a frontáttörés lehetősége, vagy lehetetlen volta.

A wyeszkowi harcok.

Bécs. Január végén a szövetséges csapatok a toronyai vonalról hatalmas ágyutűzzel kiverték az oroszokat Ökörmező fölötti pozíciókból és a Kliva nevű 803. számú magaslatról. Kliva sziklában gránátjaink akkor olyan nagymérvű robbantásokat okoztak, hogy katonáink tréfásan 800-as magaslatnak keresztelték a hegyet, jellemzésül, hogy a gránátok három métert leborotváltak róla. Az oroszokat akkor a határon túl üldözték csapatunk, amelyek Toronya és Wyeszkow közt a Kárpátok legmagasabb gerincén helyezkedtek el. Wyeszkow mindvégig üres volt. A völgyben fekvő kis községben sem mi nem voltunk, sem az oroszok nem voltak bent.

Február 2-ika óta folytak ezen a helyen a jobbára tűzérési harcok. A kegyetlen időjárás gyalogsági mozdulatokat és így nagyobb szabású hadműveleteket lehetetlenné tett. De mikor a tavasz első napján az idő jobbra fordult, csapatunk még mindig mellig érő hóban rohammal megtámadták az oroszok lövészárkait, hoves, de rövid harc után az ellenséget megfutamították, 1800 foglyot ejtettek és hét gépfegyvert és két ágyut zsákmányoltak. Támadásunk ereje alatt az oroszok elhagyták megerősített hadállásaikat és megkezdtek a visszavonulást a dolnai vonal felé. Csapatunk a visszavonuló oroszokat üldözi.

Przemysl elfoglalása nem lelkesíti az oroszokat.

Kassa. Az egész kárpáti harcvonalon áll a harc, a mely legelkeseredettebb Uzsok és Lupkowi között, a hol az oroszok a legnagyobb erő-

vel támadnak. Csapatunk nagy veszteséget okoznak az ellenségnek.

Az oroszok támadásainak mindenütt ellenállunk, veszteségeink aránylag csekélyek. Legutóbb kitüntette magát egyik bosnyák ezredünk — csupa fiatal katona — a kik egy magaslat elfoglalásánál ellenállhatatlan erővel támadták az ellenséget és rendkívül erős állásaikból kiverték.

A sebesült oroszok előadása szerint az orosz hadvezetés napiparancsban tudatta Przemysl elestét, a mi azonban nem kellett akkora lelkesedést, mint szeretnék volna. Az orosz katonák támadó kedvét ez a hír nem igen fokozta, annál inkább fokozza az orosz hadvezetését a támadások elrendelésében. Przemysl eleste legnagyobb hatással még az orosz ágyukra volt, a melyek még a szokottnál is zajosabban szólnak nappal és éjjel.

Bukovinában előnyomulnak csapatunk.

Bukarest, március 26. Idevaló lapok jelentése szerint az osztrák-magyar csapatok offenzívája Bukovinában mind kedvezőbben halad előre. A román nemzetiségű lakosság a magyar honvédeket mindenütt nagy lelkesedéssel fogadják és elhalmozzák őket ajándékokkal.

Csernovic, március 26. Az ellenség Novoselicán új ellenállásra szervezte a Csernovic körzetében megvert csapatait, a melyekhez időközben új erősítéseket is vontak és az új alakulatokkal ellentámadást kezdtek előrenyomuló erőink ellen. Csapatunk a további harcot is kedvező körülmények között vették fel. Bukovina a keskeny délkeleti szegély kivételével teljesen megtisztult az oroszoktól és Novoselicától északra már több orosz községben mi vagyunk az urak. A Pruth és a Dnyeszter között már csak Zaleszcynéi fejtenek ki az oroszok ellentállást. A Dnyeszter szögében erődítésszerűen rendezték be a pozíciójukat, a melyeket tüzeink szakadatlan ágyúzása már érezhetően meggyöngyített. Zuckán és Sadagorában az oroszok itt-létük alatt több házat felgyújtottak és minden lakást kifosztottak. Sadagorában négy embert, mert nem volt pénzük, megölték és sokat megkínáltak. A sadagorai oszadarabbi kastélyát és a híres báró-kastélyt kirabolták és berendezésüket elpusztították.

Ossowiecet ostromolják a németek.

Berlin, A Berliner Tageblatt haditudósítója a következőket jelenti Hindenburg főhadiszállásáról: Mialatt a mi gyalogságunk Lyck és Bobr mocsaras talaján helyezkedett el, nehéz tűzérésünket és mozsarainkat az ellenségtől elvett erdőkben helyezték el és Albatros-repülőink jelentései és a megfigyelő léggömbök irányítása alapján megkezdődött Ossowiec tervszerű bombázása. Az oroszok legnagyobb kaliberű várágyuikkal feleltek. Gránátjaik öt méter átmérőjű üregeket vájtak a földben. De alkalmas volt arra is, hogy a mi tűzérésünk munkájának pusztító hatásáról is meggyőződjek. Az orosz gyalogság lövészárkai a Bobr lapályai mögött húzódnak. Ezt a területet

egyelőre hóréteg fedi, de nemsokára járhatatlan mocsaras talajjá fog változni. Itt fekszik Goniondz városa, melynek lakosai mind elmenekültek. A városban egész házcsoportok pusztultak el a gránátok és tüzvész következtében. A nagy pályaudvar is fekete romhalmaz.

Hindenburg tervei.

London. Az angol lapok pétervári tudósításai és az orosz jelentések ismét újabb részleteket tartalmaznak az Észak-Lengyelországban Hindenburg seregei és az orosz csapatok között már napok óta folyamatban levő jelentős csatákról. A „Daily Telegraph” azt írja, hogy az észak-lengyelországi harcok egyre nagyobb jelentőségre emelkednek. A harc központja az a négyszög, a mely Cuorasie, Myszyniec, Ostrolenka és Praszysz között terül el és a hol kétségtelenül a Narew vidék birtokáért folyik a nagy küzdelem. Az angol lap szerint az egész környék erdős, völgyes vidék, a melyeket rohanó áradatu folyók szelnek át. Nagyobb stratégiai tervek végrehajtására ez igen alkalmas terep és ugylátszik, ez volt a döntő, mikor Hindenburg ideheiyezte át hadműveleteinek sulypontját. Egyre világosabb lesz, hogy Hindenburg ezen a részen át akar törni, hogy Varsót északról elérje és elvágja az orosz központtól. A legutolsó orosz jelentések megerősítik az angol lapok föltevését. Azt mondják, hogy a harc napok óta egyre fokozódó hevességgel a Narew-Orzyo vidékén folyik. Az orosz jelentések természetesen azt közlik, hogy visszaverik a német támadásokat, azonban az angol jelentésekből az látszik, hogy az oroszok csak a legnagyobb nehézségek árán tudják tartani magukat.

Pétervár. Polagent hét nagyobb német hajó lövöldözle huszonnyolc torpedónaszád segítségével. Több helység kigyulladt. A lakosság retteg a bombázás folytatásától.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A francia hadsereg sikkasztó főtisztviselője. Párisból jelentik: A haditörvényszék tegnap Desclaux katonai kincstári igazgatót a katonai élelmiszerszállítmányok elsikkasztása miatt hét évi fegyházra és lefokozásra ítélte és megfosztotta őt a becsületrendtől. A többi vádlott közül Beschoffnet, Desclaux barátnőjét két évi fegyházra, Verges közkatona, aki a szállításokhoz volt beosztva, egy évi fegyházra ítelték, a többieket pedig felmentették.

§ Elléit receptcsalók. Budapestről jelentik: Ma foglalkozott a Kuria harmadik büntető tanácsa Tarnay János elnöklété és Agorasató Péter előadása mellett Glück Rezső, Falk Richard és Braun Lajos gyógyszerészeknek bűnyűgyével, akik 1907-ben és a következő években Fränkl Lipót dr. időközben megszokott budapesti kerületi munkásbiztosító pénztári orvossal összejátszottak és tömegesen koholt orvosi receptekkel gyógyszerek kiszolgáltatása nélkül a Kerületi Munkásbiztosító Pénztárnak összegszerint meg nem határozható kárt okoztak. A bűnyűgyben meghozott törvényszéki ítélet azóta megjárta a Táblát, a mely a törvényszék által kiszabott büntetést enyhítette, most pedig a Kuria megsemmisítette a Tábla ítéletét a mind a három vádlottat a törvényszék ítéletének fentartásával csalás bűntette miatt marasztalta. Eszerint Glück Rezsőt egy évi börtönre és 1500 korona pénzbüntetésre, Falk Richardot 8 havi börtönre és 1000 korona pénzbüntetésre, Braun Lajost pedig hét havi börtönre és ezer korona pénzbüntetésre ítélte.

Belgrádot

ismét bombáztuk.

(Szerbia nyugtalankodik. — A balkáni helyzet.)

Váratlan tudósítás.

Szófia, március 26.

Nisi hivatalos jelentés szerint március 16-án tüzérségi harc volt Belgrád és Zimony közt. A szerbek kizárólag nagykaliberű ágyúkkal tüzeltek. Egyidejűleg Orsova mellett is heves tüzelés alá fogták állásainkat. Ada-Kaleh előtt horgonyzó több hajó megsérült, egy hid pedig összeomlott. Ugyanaznap estéjén Szendrő felől is folytatott az ellenség ágyútüzelést, sehol sem okozta nagyobb kárt.

Bukarest, március 26. Gradiste felett megjelent egy osztrák-magyar aeroplán. A magyar part felé irányított szerb tüzrűtegek és gépfegyverek azonnal akcióba léptek, amint az aeroplánt észrevették, de a gépet egyetlen egy lövés sem érte, hanem megfigyeléseinek végeztével visszarepült a magyar part felé.

Bécs, március 26. Bukarestből jelentik a Südstavische Correspondenz-nek: San Giovanni di Medua közelében véres összeütközés volt a fehérek, albánok és a montenegróiak között. Az összeütközés okáról nincs jelentés, de magát a hír a hívas-ügynökségnek ottinjei távirata is megerősíti, hozzátéve, hogy a montenegróiak közül ketto megölt és három megsebesült.

Athén, március 26. A minisztertanács az utóbbi napokban többször tanácsozott a külügyi helyzetről, különös tekintettel az entente hatalmak arra írásozására, hogy az eddig semleges balkáni államokat a háborúban való aktív részvételre bírja. Mint a Hestia értesül, a görög kormány még egy irányban sem kötötte le magát.

Igen fontos körülmény Bulgária magatartása. Valószínűnek látszik, hogy Szerbia ígéretet tett neki az Istip-Kocsana-vonal átengedésére.

Orosz fogságba került aradmegyei ügyvéd. Robu János dr. nagyhalmgyi ügyvéd, aki a háború kitörése óta dicsőséggel harcolt az aradi háziérezredben, a harminchármasok legutóbbi harcában orosz fogságba került. Robu dr. a háború folyama alatt tartalékos főhadnaggyá lépett elő és vitézségéért megkapta a signum laudis-t is. Fogságba jutásáról tisztársai közül ketten is résztvevő sorokban értesítették Nagyhalmgyon élő feleségét. Halász Dezső zászlós a haretérről írta a következőket:

— Nagyságos asszonyom! Bajtársi kötelességemnek tartom szíves tudomására hozni, hogy k. férje e hó 12-én orosz fogságba került. Megjegyzem, hogy szeretett főhadnagy uram nem beteg, sem sebesülve nem volt a remélhetőleg csak idő kérdése, hogy őt viszontlíassuk.

Kozma György 88. gyalogezredbeli hadnagy, aki idő közben Budapestre került, onnan adta hírül az esetet ezekkel a sorokkal:

— Nagyságos asszonyom! Nem tartom fölöslegesnek Nagyságos asszonyt azon szomorú eseményről értesíteni, hogy férje március 12-én orosz fogságba került. Ne tessék megijedni, mivel hallomás szerint a fegyverek helyzete nem

tűrhetetlen. Mi benne kiváló katonát és annál jobb barátot veszítettünk egyelőre.

A fogságba került ügyvéd-főhadnaggytól természetesen még nem érkezett híradás.

H I R E K.
—
LEGUJABB.

(Táviroda, cenzurázva.)

Erkezett éjjel 2 órakor.

Róma. A Giornale d'Italia vezércikkében az angolokkal szemben azt hangoztatja, hogy Olaszország a Földközi-tengeren nem szándékoszik más hatalomnak átengedni a hegemoniát és jövőjét biztosítani fogja.

Bukarest. Pau tábornok Szerbiából kiutazva keresztülvette a román fővároson is. Egy újságíró meginterjúvolta a tábornokot, aki kijelentette, hogy Oroszország katonai helyzetét kielégítőnek találja.

London, március 26. A Daily Mailnak jelentik: Calais ellen március 22-én harmadszor is légi támadás történt. Ejjékor ágyudörgés riasztotta től a lakosságot. A tüzelés az ellenséges repülőkre husz percig tartott. A léghejőket, amelyek magára a városra nem dobhattak bombákat, elűzték.

Amsterdam, március 26. Londonból jelentik: A Concord nevű Whitehybe való gőzöst a Royal Souverain világítótorony közelében egy német buvarnaszad megtorpedózta és elsüllyesztette. Huszonhat főnyi legénysége megmenekült. A Concordia 2861 tonnás volt.

Washington. Amerika válasza legutóbbi angol jegyzekre még nem készült el. A jegyzék barátságos hangú tiltakozás lesz.

Páris. A francia belügyminiszter jelenti, hogy franciaország ötvennyolc internáló helyén körülbelül hétezeröttszáz német és négyezerhét-száz osztrák-magyar alattvaló van elhelyezve a háború kezdete óta.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Przemysl feladásával kapcsolatosan az a jelentés, hogy a vár eleste előtt ott a papirpénz készletet elégették, úgy értendő, hogy a kincstári papirpénz készletet semmisítették meg, de a polgári és katonai személyek magántulajdonát tevő papirpénzt természetesen nem bántották.

Pétervár. Az orosz hadügyminiszter a balti tartományokból származó minden rangu tisztet egész sorát elbocsátotta. A balti tartományok lakosságában tulnyomó a meghonosított német elem.

London. Az angol közmunika hivatalnál ipari és hadiszolgálatra eddig huszezer angol asszony jelentkezett.

Stockholm. Az orosz főhadiszállás egy erdei faluban van. Nikolajsvics Miklós nagyherceg és környezete vasuti kocsikban laknak. A vezérkarnál egy szétszedhető és bárhol felállítható templom is van.

Athén. Hír szerint a kormány miután az entente javaslatát megvizsgálta, elhatározta, hogy amíg Bulgária megóvja semlegességét, addig Görög-

ország is ugyanazon magatartást fogja tanusítani.

Zürich. A szíriai német követet az angol hatóságok Benderbushirben letartóztatták és Indiába szállították.

— Julius 31-én megszűnik a moratorium. A kormány most kiadott hatodik moratorium rendelete egyúttal az utolsó is. A rendelet 39-ik szakasza ugyanis így intézkedik: A moratorium 1915. évi július hó 31. napján megszűnik. Az ezen nap után lejáró pénztartozások teljesítése, tekintet nélkül keletkezésük idejére, lejáratukkor teljes összegükben követelhető, amennyiben a minisztériumnak a moratorium megszüntetése tárgyában kiadandó rendelete a tartozások bizonyos nemeire vagy bizonyos adósokra nézve kivételt nem tesz. A moratorium megszüntetésével kapcsolatos rendelkezéseket kellő időben kiadandó külön rendelet fogja megállapítani. Ez a külön rendelet fogja különösen meghatározni azt is, hogy az 1915. évi július hó 31. napjáig már lejárt azok a tartozások, amelyek a jelen rendelet szerint moratorium alá esnek, az 1915. évi július hó 31. napja után milyen részletekben törlesztendők.

— Aknarobbantás az oroszok táborában. Kovács János, 6. tábori ágyuezred tüzére, egy magas, önfeláldozó tette által az orosz történetében kiváló hevet nyert el. Az oroszok a terep egy előnyös szakaszában erősen befészkeltek magukat és a harc állott. Egyik ütegparancsnok megfigyelései során azt vette észre, hogy az oroszok egy sziklacsoport előnyös fekvését arra használták fel, hogy ebben a csoportban földbarlangokban beássák magukat és előnyös pontokon gépfegyvereket helyeznek el. Egy jól irányított robbantás ezen a sziklán az oroszokra ugyanem pusztító hatással lenne. De hogy kerüljön oda valaki? Hogy aknákat rakni lehessen, az ellenség kelles közepében kellett bemenekedni. A vállalkozás a jelentkezésre nézve egyenlő volt az elpusztulással. Kovács tüzér önként jelentkezett e halálhozó vállalatra. Két robbantótölténnyel összesen 10 kilogramm ekrasittal ellátva, a beállás sötétségben utnak indult. Csapatának látta a sötétségben eltűnni és nehéz gondal hallgatózott mindenki az éj esendjében. Körülbelül három és négy óra között lehetett, amikor hatalmas detonáció hallatszott. Kovácsnak tehát sikerült az oroszok állásaiba behatolni és a robbantótöltényeket meggyújtani. Hogy milyen hatása volt a robbantásnak, azt nem lehetett megtudni, minthogy a merész tüzér nem tért vissza többé. Alig lehet abban kétség, hogy a vitéz tüzér a magára vállalt bátor tettét életével fizette meg. Vitézségét az arany vitézségi érem adományozása jutalmazta.

— Nyilvános köszönet. A lippai hadi kiséítő kórház katonai parancsnoksága és polgári vezetősége ez uton köszönetét és háláját fejezi ki Maroseperjes községgel szemben, amely különösen Jucu Aurél községi bíró fáradságtalan gyűjtése folytán, ezen hadikórháznak nagyobb mennyiségű fahérműt bocsátott rendelkezésére. Ezen hazafias és nagylelkű cselekedet más adakozóknak is szolgáljon példának, mert bármily csekély adakozások szívesen fogadtatnak. A lippai kiséítő hadikórház parancsnoka és vezetősége: Boda János hadnagy, katonai parancsnok, Halic Aurél dr. kórházi orvos, Máhr Rezső bíró, a kórház fentartója.

— Varsó. Ha két ember ma találkozott egymással Aradon, az egyik jeltétlenül sugárzó arccal ujságotta:

— Hallotta már? Varsó elesett!

S ha valaki kételkedni mert, akkor a hirdető ur a világ legmeggyőződésebb hangján, sőt még indignálódva is letorkolta:

— Mit, hogy nem igaz? Hát vegye tudomásul, hogy a legmegbízhatóbb forrásból hallottam! Távirat jött az aradi katonai hatóságokhoz!

És egész nap keringett a hír: Varsót bevették! Varsó elesett! A szerkesztőségi telefonon egész nap csak Varsóról kérdezősködtek, minden szájon csak Varsó neve volt s estére már kételkedők sem akadtak. Közben egy kissé elfeledtek a beavatottak arról, hogy a németek Skierniewice és Praszysz tájékán harminc-negyven kilométernyire vannak Varsótól, egyelőre tehát még — ostromról sem lehet szó. És aztán, ha ostromra kerül a sor, akkor Varsónak nem kevesebb, mint huszonele, mellette Nowo-Georgiewsk-nek pedig tizenhárom erődje van, kiéhezteni pedig egyik napról a másikra valószínűleg bajosan lehet. Egyelőre tehát Varsó nem esett el s valószínűleg csak akkor fog elesni, ha Hindenburg haditerve azt úgy kívánja. A hasonló hírek terjedésére nézve azonban jellemző, hogy két nap előtt — Pozsonyban emlegették az emberek Varsót. Ott a beavatottak nem katonai forrásra hivatkoztak, nem táviratra, hanem arra, hogy — Bécsben a hirt plakátirozták. A hír ugyan nem bizonyult valóznak, viszont két nap alatt — amint látható — bejárta az egész országot.

— Moess Károly aradi szereplése. Az Osztrák-Magyar Bank budapesti főintézetének főnöke Schoedl Frigyes, tudvalevőleg hirtelen meghalt és utódjául Moess Károlyt, a főintézet helyettes főnökét nevezték ki. A most magas pozícióba jutott férfi a nyolcvanas években Aradon fejtett ki fontos pénzügyi tevékenységet, mint az Osztrák-Magyar Bank aradi fiókjának főnökhelyettese. A budapesti főintézet új főnöke Aradon igen jó emlékeket hagyott maga után; mindazok, akik vele érintkeztek, a legnagyobb elismeréssel nyilatkoznak koncilians monoráról és készségéről. Innen a nagybecskereki fiókiintézethez főnöknek nevezték ki, majd főnöki minőségében a nagyváradi és onnant a temesvári fiókiintézethez került. Temesvárról a főintézethez főnökhelyettesnek hívták föl, most pedig főnökké nevezték ki.

— Női bársonykalap a határban. Magyar-arád község határában — mint a községi előjáróság hirdetőnyelvében közli — március hó 20. napján egy női fekete bársony kalap gazdátlanul találtatott. A tulajdonos március hó 30-ig alulírott községi előjáróságnál jelentkezhetik és tulajdonjogát igazolhatja.

Ha a tulajdonos a fenti határidőig nem jelentkezik, a kalapot mint gazdátlan jószágot március hó 31. napján délelőtt 9 órakor a község-házán nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek, azonnali készpénzfizetés mellett eladják. — Arról, hogy a női bársony kalap hogyan került a magyar-arádi határba, nem ad magyarázatot a hirdetőnyelvény. A fantázia pedig szabad szárnyalással illült, ha úgy tetszik drámát rajzolhat a fekete bársonykalap ismeretlen viselőjéről.

— Uj német tolmács. Az aradi törvényszék Deutsch Izsó dr. aradi gyakorló ügyvédet ezen törvényszéknek állandó német tolmácsává nevezte ki.

— Nyers cukor takarmányozásra. Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesülettől vett értesülésünk szerint a pénzügyminiszter megengedte, hogy az erőtakarmányokban mutató hiány pótlása céljából, az állatok takarmányozásához szükséges denaturált nyerscukor adómentesen legyen beszerezhető. Ennek folytán a cukorgyárak kötelezettséget vállaltak az iránt, hogy a vármegyei gazdasági felügyelőségek utalványa alapján, az állattartó gazdáknak, egyelőre a diószegi és nagyszombati cukorgyárakból, folyó évi június hó végéig, denaturált nyers cukrot szolgáltatnak ki. A denaturált cukornak az ára, a gyár vasuti állomásán feladva, zsák nélkül métermázsánként, március hóban 27 korona, mely ár a következő hónapokban 20—20 fillérrel emelkedik. A szállítás rendszerint a vevő által előzetesen beküldött zsákokban, a vételár előzetes lefizetése ellenében történik. A vevő kívánságára ugyan a gyár esetleg zsákot is ad, a szállításhoz, de ez esetben jogában áll a zsákok ára fejében, a szállított áru minden métermázsája után még 2 koronát felszámítani. Hat métermázsánál kevesebbet a gyárak senkinek nem szállítanak. A ki tehát állatainak takarmányozására nyers cukrot akar vásárolni, forduljon a vármegyei gazdasági felügyelőséghez s a községi előjáróság által kiállított bizonyítvánnyal igazolja a takarmányozandó állatainak számát s hogy neki ezen állatlétszám takarmányozása céljából mennyi nyers cukorra van szüksége. A gazdasági felügyelőség utalványa alapján a nyers cukrot a „Diószegi gazdasági cukor és szeszgyár részvénytársaság”-nál Diószegen, vagy a „Stummer Károly cukorgyárak részvénytársaság”-nál Nagyszombaton lehet megrendelni. Tápláló értéke a nyers cukornak — az eddigi kísérletek szerint — csaknem olyan mint a tengerié. Ezer kilogramm élő súlyra etethető naponta szarvasmarhával 2—3 kiló, lóval 3—4 kiló, sertéssel 4—5 kiló. Célszerű valami fehérjedus takarmánnyal, például vérliszttel vagy husliszttel keverve etetni.

— Adományok. A csonka katonák alapjára Tot Péter s. lelkes Dombegyháza 6 koronát, Weill Erzsébet főgymnáziumi tanuló Arad 5 koronát adományoztak.

— Értesíti Fischer Aruháza a nagyérdemű közönséget, hogy a nyári sport és amerikai gyermekkoscsik megérkeztek. Már 20 koronától 70 koronáig. Fénykép kedvezményben még mindig részesül a vevőközönség. Mindenki keresse fel a Fischer Nagy Aruházát. 227

— Fűtés papirossal. A berlini háziasszonyok az ujságpapírost 36 óráig vízben áztatják, azután gomóceformára összenyomják és megszárazítják. A szárítás után ez a papíryanag éppen olyan jó fűtőanyag, mint a szén. A papírgomócok sem égnék lánggal, hanem mint a szén, izzanak. Különösen jó fűtőanyag az ilyen papiros akkor, ha brikettel keverik. Három papírgomóc és egy darab sajtolt szén állítólag bőven elégséges arra, hogy egy font húst kitűnően megfőzzenek vele. A drága tüzelő anyag mellett sozat megtakarítunk, ha a fűtésnél erre a célra megfelelő, olcsó hulladék-papírt használunk. Kb. 50 kilós bálákban csomagolva kapható: bálanként 2 koronáért az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

— Osztrák és magyar hadi segélyzöbélyegek százárt egy koronájával veszi Kerpel Izsó könyvkereskedése. Ugyan-e még vásárol egész bélyeg-gyűjteményeket és könyvtárakat is. 411

— Értesíti Fischer Nagyruház Szabadságtér a n. é. közönséget, hogy megérkeztek a szép gyermekkoscsik, nagy választékban már 20 koronától egészen 150 koronáig kaphatók.

— 35 dekás tábori dobozok Kerpelnél.
— Nagy levélpapírvásár Kerpelnél.

Vigyázzunk a szemekre!

— Korrajz. —

A kávéházban ültem tegnap. — Szokott helyemen. Gondolatom — mint rendesen — nem volt semmi és így szenvtelenül, üresen bámultam a levegőbe, melynek nehéz füstje komorán uszott a fejem felett. Egy óra telt így el, vagy kettő — nem tudom, de hirtelen arra eszméltem, hogy jobb szememet valami csipi, szurja. Kiseb megdörzsöltem a szememet, majd — miután a szurás nem enyhült — jobban és jobban dörzsöltem amíg vérvörössé vált és szélei ijedősen feldagadtak. Tisztába jöttem azzal, hogy valami beleesett a szemembe és régi recipe szerint — a jobb szemem lévén szenvedő — balszememmel hirtelen és gyorsan hunyorgatni kezdtem. Nem használt. Egy szemben ülő ur tanácsára a fájós szememmel is hunyorgattam, de ettől szemem még jobban feldagadt. Egy készséges pincér gyors mozdulattal felgömbölytette fele szemhéjamat és amíg parancsára földre szegeztem tekintetemet, ő kiszolgáló kendőjének négy csücskével sikertelen körvadászatra indult a szememben.

Részvevő embertársaim atyai tanácsaira a következő félórán még ezekkel kísérleteztem: Egy pohár vízben megfürösztöttem fájó szememet; . . . háromszor fölfelé köptem a levegőbe; . . . egy erős ur kétszer nyakszirtén ütött, azt mondta, okvetlen ki kell esni annak, ami beleesett a szemembe, — azonban, csodálatos módon ez sem használt. — Ez után még tótágast álltam, — két kezemen csárdást táncoltam, — egy Seyfert-féle biliárdot ötször megkerültem, — mind ez nem használt.

Nem maradt egyéb hátra, mint hogy elfutottam egyik kiváló szemspeciálistánkhoz. Szemem akkora már annyira feldagadt, hogy a tudós férfi elsápadt, amidőn meglátott. Leültetett . . .

Egymás után szedte elő kis, nagy és legnagyobb nagyító üvegét, belenézett a szemembe jobbról, balról, hátulról előre és felülről hátra, de nem fedezett fel semmi idegen anyagot, hanem kétséget kizáró módon megállapította, hogy van benne valami.

De mi és hol??

Kétségbeesetten vonasolt be az orvos egy másik szobába, a melynek közepén egy óriási gép állott, — első pillantásra 42-es ágyunak tetszett, de utóbb kitudt, hogy vizsgáló gép, amely pályája elején az O-Gyallai csillagvizsgáló intézetben teljesített szolgálatot. Az orvos ingujjra vetkőzött, gyakorlott kézfogással megfelelő helyzetbe lendítette a vizsgáló csövet, hatalmas lencse meredt reám, akkora és olyan homoru, mint békeidején egy pécsai piacikenyér.

A fájdalomtól gyötörtén, remegve állottam a gép elé, homlokomról nehéz izzadáscseppek gördültek alá . . . az orvos ujjai izgatottan futkostak különféle csavarfejekre. . .

Kinos várakozás

Néhány percig tartott a vizsgálódás, aztán az orvos diadalordítása rengette meg a levegőt: Megvan!!

— Most maradjon nyugodtan — kiáltotta és egy pillanattal később a szurást már nem éreztem, a kizó szemem az orvos műszerén feküdt.

Ez után a vizsgálóüveget a legélesebb megfigyelésre állítottuk be és így pozitíve megállapítottuk, hogy ami a szemembe esett egy — hadizsemlye volt, melyet valószínűleg valamely könnyű légáramlat sodort a szemembe.

Egy porzemet, egy parányi kormot, könnyen meglát az ember, — de egy hadizsemlye? Nekem is mennyi bajt okozott.

Vigyázzunk, nagyon vigyázzunk, de ha a baj mégis meggesnék, melegen ajánlom a kiválóan jó orvost, kinek neve és címe a telefon-könyvben könnyen megtalálható. (K—II.)

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradi Izraelita kiházasító egyesület április hó 4-én délelőtt fél 12 órakor tartja évi rendes közgyűlését, melyre az egyesület tagjait ezúton is meghívja Kohn S. N. elnök. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó és az évi jelentés be-terjesztése. 2. A számvizsgáló bizottság jelentése. 3. Indítványok. 4. Választások.

(*) Tűzoltó egyesületi közgyűlés. Az Egyesült Ujarad-zsigmondházi Onkentes Tűzoltó-Egyesület március hó 28-án délelőtt fél 11 órakor Ujaradon az egyesületi helyiségben tartja 38. rendes közgyűlését, amelyre a tagokat ezen az úton is meghívja az elnökség nevében Lászlóffy István elnök, Hohn József titkár.

(*) Az Aradi Izr. Jótékony-Egyesület közgyűlését március hó 28-án, délelőtt 11 órakor a templomépületi tanácsteremben tartja.

(*) Az első aradi betegsegélyező- és temetkezési egyesület április hó 14-én, délelőtt 11 órakor saját helyiségében (Árpád-tér 5. sz.) évi közgyűlést tart, amelyre az egyesület tagjait ezúton is meghívja Kohn S. N. elnök. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. A választmány előterjesztése néhai Róth Lajos volt pénztárosának és néhai Wallfisch Armin volt számvizsgáló bizottsági tagjának emlékének megörökítése iránt. 3. Az évi jelentés felolvasása. 4. A számvizsgáló bizottság jelentése és határozata a felmentvény megadására iránt. 5. Választások. 6. Indítványok. A közgyűlésen oszupán azon indítványok tárgyalhatók, melyek a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal írásban bejelentettek.

Fog-Krém
KALODONI
70 Fillér

1880

NEMZETI SZÍNHÁZ

Szombat, 1915. évi március 27-én:

A) Bérlet.

A) Bérlet.

Tiszturak a zárdában.

Operette.

Kezdets este 7/8 órakor.

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTTÉR.*

Nyilatkozat.

Egy mai hírlapi közlemény szerint péküzletemben állítólag oly vizes zsemlye találtott, amely 30 grammnál kisebb súlyu.

Készletemből kiválogatván a legkisebb zsemlyéket, egyetlenegy sem találtam, amely legalább 30 gramm súlyu ne lett volna.

Több mint 60 év óta fennálló sütődém jó hírneve érdekében tartozom annak kijelentésével, hogy első munkáomat, aki sütődémnek hadba vonult vezetője helyett most felelős, utasítottam, hogy a vizes zsemlyéket az általánosan hangoztatott 30 gramm minimális súllyal szemben legalább 35 gramm súlyura készítse.

A fent jelzett hírlapi cikk megjelenése után kérdőre vontam felelős munkámat, aki kijelentette, hogy ha véletlenül egy zsemlye nem ütötte volna meg az általam eirrendelt 35 gramm súlyt, úgy az csak a kezdettel járó gyakorlatlanságból eredhetett.

Akik ismerik cégemet, amely jó hírnevét épen annak köszönheti, hogy a közönség igényét mindenkor a legmesszebbmenőleg elégitette ki, azok bizonyára kizártnak tartják, hogy az feleletomból kikerülő süteményeknek akár minősége, akár nagysága tekintetében valamely szándékos megrövidítés fenntarthatna.

Arad, 1915. március 26.

Ozv. May Jánosné.

* Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.

Róza (Wolthmann) és
sárga faj-

burgonya

evő és vető célokra nagyban
és kicsinyben kapható

Weisz Márkus

lisztüzletében, 1128

Simonyi-utca 1. (Uránia-épület.)

Eladó muraközi mének.

Jakabffy Zoltánné
gazdaságában Kupa-
pusztán posta Domb-
iratos. 1107

Egy drb deres 166
cm. magas 2 $\frac{1}{4}$ éves
ára 2600 korona.

Egy drb pej 163 cm.
magas 2 $\frac{1}{4}$ éves ára
2400 korona.

1915. évi 387. sz.

Tölgy bányá és rönkfa, valamint tölgy kerítés oszlop eladása.

A soborsini (máv. vasuti állomás mellett) és szarvasági (máv. tótváradi állomástól 3.3 klm.) farakodókon készletezett kergelt tölgy bányá és rönkfa, valamint tölgy kerítés oszlop öt eladási csoportban, zárt írásbeli versenytárgyalás útján fog eladatni.

Az ajánlatok 1915. évi április 26-án déli 12 óráig nyújtandók be az alulirt m. kir. főerdőhivatalnál, ahol azok április 27-én délelőtt 9 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Részletes adatok, árverési és szerződési feltételek, valamint ajánlati űrlapok és borítékok a m. kir. főerdőhivatalnál Lippán, (Temes megye) valamint a m. kir. erdőgondnokságnál Tótváradi (Arad megye) díjmentesen szerezhetők be.

Lippa, 1915. évi március hónap.

1121

M. kir. Főerdőhivatal.

Fiatall ember, ki a magyar-
és német nyelvet tökéletesen
birja, gyakorlott gépiró,
a waggongyárban azonnal
alkalmazást nyer.
Ugyanott egy gyakornok is felvétetik.

SIROLIN "Roche"

melibetegségek, számarhurut, asztma, influenza ellen.

Ki használjon sirolint?

1. Mindenkinek, aki hosszabb idő óta szenved köhögésben. Mert jobb betegségeket elkerülni, mint gyógyítani.
2. Azok, kik krónikus légcsőgyulladásban szenvednek, sirolint használják.
3. Asztmában szenvedők, kiknek betegségét a sirolin használata jelentékenyen csökkenti.
4. Skrofulózisban szenvedő gyermekek, kiknek általános közérületét a sirolin előnyösen befolyásolja.

Kapitál minden gyógyszertárban ára 4 koron

Költözők figyelmébe!

Villamos világítási berendezéseket csillárokkal együtt, kedvező feltételek mellett szerel és szállít 3361

Koch Dániel
Arad Deák Ferenc-utca 42 sz.

Válogatott nyírségi

burgonya,

egészséges makói

hagyma,

szőlő permetezéshez

rézgálic

nagyobb tételekben kapható: 1107

Roth József

Arad, Eötvös-u. 3. sz.
Telefon szám — 63

Valódi aussigi

Rézgálic

bármily mennyiségben kapható 1037

**Messzer Árminnál,
Pankota.**

**Szalonnát,
zsírt,
burgonyát,
tarhonyát,
babot,
szalmát,
szappant** 1048

veszek és eladok bármily mennyiségben

Kalmár Endre

Asztalos- és Chorin utca
sarok, terményüzlet.

Segnagjobb fűtőanyag megtakarítás!

A városi mérnöki hivatalban ki-próbált

kettős fűtőkályhák és kettős füstcsövekkel érhető el.

Megállapítottam ugyanis, hogy ezen kályhák és füstcsövek használatánál a fűtőanyag fele megtakarítható.

Patent a.

Kettős füstcsövek állandóan rak-táron vannak és igen olcsók. —
2. sz. (kis szobára) 6 korona.
3. sz. 8 korona. 6. sz. 20 korona.

Egyedül 1121

Hönig Ottó

M. kir. szabadalmazott
szivattyú készítőnél

Arad, Rákóczi-utca 27.

Tek. Hönig Ottó urnak, Arad.
A kettős „Patent” fűtő igen jó, mert kevés fával sok meleget ad Mindenkinek ajánlhatom. Tisztelettel
Dr. Avarffy Imre.

Grünberger R.

E
L
Ö
N
Y
O
M
D
A

Arad, Atzél Péter-u. 3., I. em.

Kalmár József

villanyszerelő

Arad, Salacz-utca 2. sz.
Telefon 242. Telefon 242.

Ajánlja

költözők figyelmébe: villamos világítási berendezéseket, villamos csengő- és telefon berendezéseket s minden e szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Raktáron tart:

villamos csillárokat, villamos főzédényeket, villamos vasalókat, villamos hajsütő vasakat, Wolfram lámpákat és mindennemű villamos cikkeket.

Jó anyák, gondos szülők

legjobban cselekednek, ha gyermekeiknek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss: **Hajós-féle**

Csukamájolajat

adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos. Egy üveg utasítással ára 2 korona.

Legjobb fekete v. barna Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt le lehet mosni,

Hajfestő

a „Melogen”. Ara 2 korona.

Sápkóros leányok, vérszegény asszonyok,

páratlan sikerrel használják a

Ferratol Vastáplikör.

E rendkívül kellemes édes ízű folyadék a legideálisabb erősítő szer; orvosilag ajánlva vérszegénység, sápadtság és általános gyengeség eseteiben. Ara 1/2 literes üvegnek utasítással 3 kor.

Szőrvesztő-Depillor. E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt aro, nyak vagy karokról stb, minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti szerek kaphatók a készítőnél **Hajós Arpád** gyógyszer-tárában

ARAD, Andrassy-tér 22. sz.

Alapított 1886. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

A szépségápolás titka a használandó szépség szerkes helyes megválasztása! Ime ez az oka miért oly kedvelt

Rozsnyay Serail arckenőcse Rozsnyay Serail krémje.

Mindkettő kipróbált jó hatású készítmény. 1 tégely kenőcs 1 korona 40 fillér. 1 tégely krém 1 korona.

Színes arcpороk!!!

Próbadoboz 50 fillér! Kék, zöld, lila, testszin, sárga, barna Színházi vagy este kávéházi világításnál osodás hatású.

Kapható:

1845

Rozsnyay Mátyás

gyógyszertárában Arad, Szabadság-tér.

Használt ólom

megvételre kerestetik.

APRÓ HIRDETESEK

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

LEVELEZÉS.

Intelligens

fiatalember, fiatal urileány vagy özvegy, tisztességes ismeretséget keresi, kit anyagilag támogatna. Levelet „Intelligens” jellegre a kiadóhivatalba kérek. Anonym levelekre nem válaszolok. 1143

„Eszmeesere”

H. L.-től levele van. 1188

„Eszmeeserének”

levelei vannak. 1144

ALKALMAZÁST NYER.

Tanuló leány

alkalmazást nyer Kerpel Issó könyvkereskedésében. 1182

Egy fűszerkereskedő segéd felvétetik. Ajánlkozni lehet Färber Lajos cégnél. 1094

Alkalmazást kaphat

oly hadmentes egyén, ki szállítási üzletben már működött és kellő jártassággal és néhány évi gyakorlattal bír. Ugyanott egy fiatal gyakorlakkal is felvétetik. Ajánlatok a kiadóhivatalba „250” szám alatt kéretnek. 1040

Egy jó munkás

borbélysegéd felvétetik Urbán L. utca 48. sz. 1123

ALKALMAZÁST KERES.

Fodrász

ajánlkozok több évi gyakorlattal olcsón házakhoz. Cim: Kossuth utca 37. Hetzer Ius. 1117

Idősebb

komoly leány pénztárnoknőnek vagy hasonló minőségben állását változtatni kívánja, jelenleg mint pénztárnoknő nagyobb üzletben évek óta van alkalmazásban. Cim a kiadóhivatalban. 1180

Egy jó család

való svájci francia kisasszony gyermekek mellé ajánlkozok. Cim a kiadóhivatalban. 1189

KIADÓ LAKÁS.

2 szobás

udvari lakások Andrassy-tér 8. sz. alatt azonnalra kiadók. Bővebbet a házmesternél.

Kiadó

Asztalos S.-n. 2-3. sz alatt 8 utcai, 1 udvari, hálófülke és fürdőszobából álló I. emeleti lakás a szükséges mellékkeliségekkel, 1915. május 1-re. Bővebbet a lap kiadóhivatalában.

Első emeleti

utcai lakás egy szoba alkóval előszoba, udvari szoba, fürdőszoba, május 1-re kiadó. Szabadság-tér 5-6. sz. 991

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Jókarban levő

használt butorok eladók Batthyány-utca 32., I. emelet. 1129

Dizsnószir.

35 kg. házi szir eladó Ujarad, Hosszu-utca 11. sz. 1186

Kevésbé használt

Undervood írógép megvételre kerestetik. Ajánlatok „Undervood” jelige alatt a kiadóba kéretnek. 1181

Ea lábát

megakarja övni a nedvességtől tételesen cipőjére gummi betét félalpat az Aradi Cipészek Termelő Szövetkezetében. 775

Papírszalvata

1000 drb. 5 koronáért kapható Pichler Sándor papirkereskedésében, Szabadság-tér. 781

Nemertűz

dugványok, málna, ribizke, pösméte tövek és bokrok, díszcserjék és fák, rózsák, gyömbörcsifák, utcai sorfák és mindenféle faiskolai termékek jutányos árban beszerezhetők: szatmári Szabó István faiskolájából Pankota. Árjegyzék ingyen. 807

„Qui Si Sana”

női fekete harisnyák párja 1 kor. 30 fillértől. Uj női bársony pátos cipők párja 5 kor. 50 fillér. Kivágott pempis-forma párja 6 korona. Cipő Tóssde Apollo mozi mellett. 5161

Valódi perzsa szőnyege

szőnyege

Egy török kereskedőtől bizományba átvett

valódi perzsa szőnyege

— parti áru — csak nagyon rövid ideig előnyös árakon 1143

eladatnak Bruckner Lipót

butorkereskedő üzletében,

Arad Andrassy-tér

7098—1915.

Hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy folyó hó 29-től kezdődő búzát, rozsot, árpat, tengerit és burgonyát, valamint az ezekből előállított lisztet és a rizsliet nem postai polgári forgalomban vasuton, hajón vagy gépkocsin a város területén kívül eső helyre, csak szállítási igazolvány mellett szabad elszállítani. Vasúti és hajózási vállalatoknak fent említett cikkeket fuvarozás vagy tárolás végett csak

ugy szabad átvenniük, ha a feladó a fuvarlevél mellett a szállítási igazolványt is bemutatja.

A szállítási igazolványokat Zubor Andor tb. főjegyző a városháza 108. számú irodájában a hivatalos órák alatt kiállítja.

A ki ezen hirdetményben felsorolt élelmi cikkeket közforgalmu vasuton igazolvány nélkül fuvarozásra felad vagy gépkocsin vagy hajón igazolvány nélkül szállít vagy szállítat, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik: kihágást követ el, és az 1914. LX t. c. 9 §-a értelmében 2 hónapig terjedő elzárással és 600 koronáig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő.

Arad, 1915. március 24.

A városi tanács.

8761

7144—1915.

Hirdetmény.

A m. kir. ministeriumnak folyó évi március hó 19-ik napján 977=1915. szám alatt kelt rendelete alapján felhívjuk a város közönségét, hogy mindazok, a kiknek búzából, rózsából, árpatból, vagy ezekből előállított lisztből olyan készletük van, a mely a folyó év termésének betakarításáig a saját háztartásuk és gazdaságuk céljaira szükséges mennyiséget megcéladja, kötelesek ezt a készletüket folyó évi április hó 6., 7. és 8-án bejelenteni.

A bejelentés szóval vagy bélyegtelen írásbeli közlemények útján eszközölhető.

A belvárosi, erzsébetvárosi és újtelepi lakosság a városházán, a kamarási hivatalban, a gáji és tanyai közönség pedig a gáji alkapi-tányi hivatalban kötele: a bejelentést eszközölni mert különben azok a kik a bejelentést elmulasztják, kihágás miatt az 1914. évi L. t. c. 9. §-a értelmében 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fognak büntetelni és be nem jelentett, elrejtett vagy eltitkolt készletüknek a házi vagy gazdasági szükségletet meghaladó részét, a hatóság, a törvény értelmében, a kihágási eljárás során el fogja kobozni.

A bejelentett készletet az Országos Gazdasági Bizottság részére zár alá vettnek kell tekinteni, mihez köpset a bírkokos azzal, a bejelentéstől kezdve nem rendelkezhetik, hanem köteles azt az Országos Gazdasági Bizottság részére megőrizni és felhívásra a hatóságilag megállapított legmagasabb áron, készpénzfizetés ellenében a 240—1915. M. E. és a 610—1915. M. E. sz. rendeletek értelmében átszolgáltatni.

Az elrejtett és eltitkolt készletek a bejelentésre kitűzött három nap eltelte után, a hatóságilag, a pénzügyőrök által is nyomoztatni fognak. Azokat, a kik a bejelentést elmulasztják, készletüket elrejtik, vagy eltitkollják, joga van a hatóságnál bárkinek feljelenteni. A kihágási eljárás során elkobzott készlet értékének egyötöde a feljelentőt illeti.

Az, aki a hatóság által már előbb felhivatott készletének bejelentésére és feltárására de készletének bejelentését és feltárását elmulasztotta, készletét elrejtette, vagy eltitkolta, ha most a bejelentést a kitűzött 3 nap alatt önként megteszi, azért metr az előbbi felhívás dacára a bejelentést eddig elmulasztotta, nem esik büntetés alá és készlete nem koboztatik el, hanem az Országos Gazdasági Bizottság által készpénzfizetés ellenében átvétetik.

Háztartási szükséglet címén senki sem tarthat több gabonát vissza, mint amennyinek ezen címen való jogosult visszatartása a rekvi-ráláskor megállapított. Akinak gabonája és lisztje van, annyival kevesebb gabonát tarthat vissza, mint a mennyi lisztje van. Akinak csak lisztje van, ebből annyit tarthat vissza, hogy a lisztkeverésre érvényben levő szabályok megtartásával a háztartásban élőkre a folyó évi augusztus hó 15-ig számítva, havonként és fejenként 6 kg. liszt jusson.

Gazdasági szükséglet címén visszatartható árpatból a vetőmag, továbbá valamennyi terményből folyó évi augusztus 15-ig számítva a gazdasági cseledek konvenciója, az aratók és egyéb élelmezési kötelezettséggel, vagy terményből járandósággal alkalmazott vagy alkalmazandó munkásoknak a helyi szokás szerint szintén a folyó évi augusztus 15-ig számba vett szükséglete.

A kinek több helyen van gazdasága, az egyik gazdaságában fenálló és az előbbi bekezdés szerint számításba vett szükségletére a másik gazdaságában levő készletet jogosan tarthatja vissza.

A malmoknak azon gabona és liszt készleteket, a melyek már a polgári, vagy katonai hatóság rendelkezése alatt állanak bejelentendőnek nem kell, valamint nem kell bejelenteni a kereskedőknek, szatócsoknak, pékeknek s általában azoknak, a kik a liszt feldolgozásával vagy forgalomba helyezésével foglalkoznak azt a lisztkészletet, amelyet már hatósági intézkedés következtében kaptak. Minden más, eddig még be nem jelentett készlet bejelentendő.

Figyelmeztetjük végül a város közönségét, hogy azok, akik július hó 15-ig elégséggel lisztkészletüket a városi gazdasági hivatalban már bejelentették és több lisztkészletük nincs: bejelentésre nem kötelesek. A lisztkészleteknek bejelentését kizárólag azok kötelesek eszközölni ujabban, a kiknek annyi lisztjük van, hogy július 15-től augusztus 15-ig terjedő időre is elégséges.

Arad, 1915. március 26.

A városi tanács.